

การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

สารนิพนธ์

ของ

ภัทสร ภูรินันท์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

พฤษภาคม 2553

การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

สารนิพนธ์

ของ

ภัสสร่า ภูรินันท์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

บทคัดย่อ

ของ

ภัสสร ภูรินันท์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

พฤษภาคม 2553

ภัสสร ภูรินันท์กุล. (2553). ผลการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนักเรียนที่มาเรียนโดยสม่ำเสมอ ใช้เวลาในการทดลองสอน 4 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 1 คาบ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองโดยใช้การวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง Transportation, Preposition และ Places จำนวน 3 แผน แบบทดสอบวัดทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ แบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สรุปข้อมูลจากจากแบบสังเกตพฤติกรรมสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบบันทึกการเรียนรู้

THE USE OF ELECTRONIC TEACHING AIDS TO DEVELOP
ENGLISH LISTENING SKILLS

AN ABSTRACT
BY
PASSARA BHURINUNTAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Teaching English as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University

May 2010

Passara Bhurinuntakul. (2010). *The Use of Electronic Teaching Aids to Develop English Listening Skills*. Master's Project, M.A. (Teaching English as a Foreign Language). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Assistant Professor Chaleosri Pibulchol.

The purpose of this research was to study the use of electronic teaching-aids to develop listening skills. The subjects were 20 students in underprivileged community, Mae Hong Son Province, studying in the 2009 academic year. The samples were selected from a population of 55 by the purposive random sampling technique. The instruction was given in four 50-minute periods. The research employed one group Pretest-Posttest Design. The research instruments were 3 lesson plans based on the following topics: transportation, preposition and places, a Listening skill pretest-posttest, a learning log and a behavior observation log. The data were analyzed by arithmetic means and standard deviation.

The findings of the research showed that there was a statistically significant difference in listening ability of the participants after using electronic teaching aids at .05 level. The result is supported by the data from the behavior observation logs and the learning logs.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดร. วัลลภา ไทยจินดา ประธานกรรมการบริหาร หลักสูตร ดร. อัญชลี จันทรเสม และดร. พณิตา กุลสิริสวัสดิ์ ทั้งสี่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขสารนิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและตระหนักถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล ยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และทำงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรสาขาการสนทนาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นไม่ได้สิ้นสุดเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงเท่านั้น หากผู้วิจัยได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านมาให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และสามารถนำความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไปอีกด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เตือนใจ เฉลิมกิจ ที่ให้คำแนะนำ สนับสนุนและทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณค่าของการเป็นครูผู้ให้อย่างแท้จริง และกระตุ้นให้ผู้วิจัยตระหนักถึงศักยภาพในตัวเองจนเป็นที่มาของสารนิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขออน้อมรำลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทให้ผู้วิจัยมีความรู้จนประสบความสำเร็จในการศึกษาและหน้าที่การงานในวันนี้

ภัสสรา ภูรินันทกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่จะศึกษา.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารเกี่ยวกับการฟัง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน.....	13
การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาทักษะการฟัง.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	19
ตัวแปรที่ศึกษา.....	19
วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	19
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการทดลอง.....	20
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล.....	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	29
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	29
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	29
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
อภิปรายผล	30
ข้อเสนอแนะ	34
 บรรณานุกรม	 35
 ภาคผนวก	 40
ภาคผนวก ก	41
ภาคผนวก ข	57
ภาคผนวก ค.....	70
ภาคผนวก ง.....	71
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	 74

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน ก่อนและหลังการทดลอง.....	26
2 ผลแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอน	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร และการเรียนรู้ โดยเฉพาะในสังคมข่าวสารข้อมูลที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายผ่านทางสื่อที่ทันสมัยต่าง ๆ นักเรียนจึงควรได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม ตลอดจนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ดังจะเห็นได้จากเป้าหมายของสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ. 2544: 3-4) ได้กำหนดกรอบเนื้อหา (Framework) ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แยกเป็น 4 สาระ (4 Strands) คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) ภาษาและวัฒนธรรม (Culture) ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connection) และภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนโลก (Community) ซึ่งสาระทั้งหมดที่กำหนดไว้ สะท้อนถึงเป้าหมาย (Goal) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาทุกด้าน พัฒนาสมรรถภาพทางภาษา ในลักษณะที่ก้าวไปตามความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้ และนำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนภาษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งได้เน้นให้สถานศึกษาได้ใช้กรอบเนื้อหาทั้ง 4 สาระ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และควรได้จัดการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการมากกว่าแยกสอนทีละสาระ เพื่อมุ่งให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์จริง

การเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่น เพราะนักเรียนต้องมีโอกาสฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุดทั้งในห้องและนอกห้องเรียน ต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของภาษา แต่จากผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษา ปีการศึกษา 2551 ของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนทั่วประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.59 และอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 32.71 (กรมวิชาการ. 2551: online)

ถ้าต้องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถติดต่อสื่อสารได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ มากมายจึงจะพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ภาษา (Scarcella; & Oxford. 1992: 138)

การที่นักเรียนไม่สามารถใช้ทักษะการฟังและการพูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากขาดความรู้ด้านคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์แล้ว นักเรียนยังไม่ได้รับ

การฝึกอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง นักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาที่เรียนมาเพื่อสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจได้ ซึ่งงานวิจัยของณัฐริกา ทัศนแก้ว (2549: 2) กล่าวว่า ปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ไม่สามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้นั้น เพราะนักเรียนมีความสามารถในการที่จะพูดคุย สนทนา หรือติดต่อกับชาวต่างประเทศได้น้อยมาก ทั้งที่นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลาหลายปี และมีความรู้ทางคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์พอสมควร เหตุเกิดจากการเรียนการสอนที่ยังไม่ได้เน้นถึงการนำภาษาไปใช้อย่างจริงจัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเรียนการสอนมุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับภาษามากกว่าการใช้ภาษาได้ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมักจะหยุดชะงักหรือล่าช้า อันอาจเนื่องมาจากวิธีสอน วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ไม่เหมาะสม การเลือกใช้สื่ออุปกรณ์การสอน ตลอดจนการใช้หลักจิตวิทยาและการเอาใจใส่ต่อปัญหาของนักเรียนที่มีความแตกต่างด้านวัยวุฒิ ประสบการณ์และความรู้เดิม การขาดแคลนทั้งครูผู้สอน และสื่อการเรียนการสอน ทำให้การฝึกฝนทักษะการฟังและการพูดในห้องเรียนในรูปกิจกรรมต่าง ๆ ขาดความสมบูรณ์และเกิดความยุ่งยากขึ้น นอกจากนี้ในบริบทของประเทศไทยยังมีโรงเรียนอีกเป็นจำนวนมากในท้องถิ่นที่ห่างไกล เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนชาวเขา เป็นต้น ซึ่งขาดแคลนทั้งสื่อการเรียนการสอน และครูผู้สอน การมีสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยด้านการสอนภาษา จะเห็นว่าการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้บรรยากาศในการเรียนน่าสนใจขึ้น เพราะสื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมมากขึ้น การใช้สื่อยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างนักเรียน สื่อจึงทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างครูผู้สอนและเนื้อหาที่ครูเตรียมเพื่อถ่ายทอดไปสู่ตัวนักเรียน โดยยึดองค์ประกอบคือ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ นอกจากนี้ยังทดแทนปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูเจ้าของภาษาได้ในบางพื้นที่ที่ห่างไกล

ด้วยเหตุนี้ ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบทางด้านสื่อวัฒนธรรมเพื่อการเรียนการสอนจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะหาสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อมาทดแทนปัญหาการขาดแคลนสื่อการสอน โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่ห่างไกลซึ่งนอกจากขาดแคลนสื่อการสอนแล้ว ยังรวมถึงตัวครูสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูเจ้าของภาษา ดังนั้น จึงเกิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี ขึ้น ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญรูปแบบใหม่ประเภทหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ในปัจจุบันมีการนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่อการสอนใน 3 รูปแบบคือ (1) การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (2) การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง (3) การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซ่อมเสริม (อดิศักดิ์ จินดานุกุล, 2540) สื่อ

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นับว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง ทำให้นักเรียนเห็นบริบทของการสื่อสารและเข้าใจได้ถูกต้อง ครูผู้สอนสามารถเปิดให้นักเรียนดูหลาย ๆ รอบ เพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจนตามด้วยการทำแบบฝึกหัด ซึ่งอาจเกี่ยวกับคำถามวัดความเข้าใจในเรื่องหรือโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ต่าง ๆ

สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะคล้ายวีดิทัศน์ซึ่งเป็นหนึ่งในสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาที่มีศักยภาพในการประยุกต์ใช้ได้ดี สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางในหลายด้าน (นิชิโมโต. 2538: 5) นอกจากนี้การชมวีดิทัศน์ยังสนุกสนานกว่าเทปซึ่งมีเฉพาะเสียงมาก ผู้ฟังสามารถเห็นตัวผู้พูดและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ช่วยสื่อความหมายทางอ้อมด้วย (ฮาร์เมอร์. 2546: 147) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของโลเนอร์แกน (Lonergan. 1984: 4) ที่ว่าวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้อย่างสมบูรณ์ นักเรียนสามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกัน โดยภาพที่ปรากฏบนจอจะช่วยให้ นักเรียนเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้สนทนา เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแต่งกาย อารมณ์โดยสังเกตจากสีหน้า และท่าทาง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น วีดิทัศน์ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ยินภาษาที่ใช้จริงในบริบทต่าง ๆ และที่สำคัญยังช่วยฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจได้อย่างดี นอกจากนี้การได้เห็นภาพและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กันจะทำให้ภาษามีชีวิตชีวาและมีความหมายมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากวีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟังมากขึ้น หากมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจพร้อมกันไป ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรเตรียมกิจกรรมการฟังควบคู่ไปกับการดูวีดิทัศน์เพื่อให้เกิดภาระงานที่มีเป้าหมาย เช่น กิจกรรมการเรียงลำดับเหตุการณ์ กิจกรรมค้นหาจุดที่รู้จัก เป็นต้น และใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมและเกิดทักษะในการฟังเพื่อความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น

ไรซ์ (Rice. 2003: Online) กล่าวว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนนอกจากนักเรียนจะได้ใช้ภาษาในการคาดเดาแล้ว ยังได้รับความสนุกสนานในการเรียนการสอนอีกด้วย ไรซ์ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (silent viewing) เทคนิคการเปิดเทปและหยุดภาพ ณ จุดที่ต้องการ (Freeze-frame) เทคนิคการฟังเสียงโดยไม่ดูภาพ (Sound only) เทคนิคการแยกดูภาพเป็นส่วน ๆ ที่ไม่เหมือนกัน (Jigsaw viewing) นั้นต่างเป็นเทคนิคในการใช้วีดิทัศน์ที่ส่งเสริมการใช้ทักษะในการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการฟัง ทั้งนี้ในการดูวีดิทัศน์แต่ละครั้ง ผู้สอนจะต้องมอบหมายงาน (Viewing tasks) ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้ดูวีดิทัศน์อย่างมีจุดมุ่งหมาย จึงจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุที่วีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน ที่ทำให้นักเรียนเห็นบริบทของการสื่อสารและสามารถเข้าใจได้ชัดเจน จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำหลักการเดียวกันนั้นมาปรับใช้เพื่อนำสื่อบทเรียน

อิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการสอนเช่นกัน ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น ทำให้สื่อ
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แพร่หลาย และได้รับความนิยมมากขึ้น

จากปัญหาและเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการใช้สื่อบทเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ ในโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี ที่ผลิตขึ้นโดยสำนักเทคโนโลยี
เพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบการสอน โดยใช้นักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาทักษะการ
ฟังภาษาอังกฤษ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ
การฟังก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ทาง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้นไปใช้ประกอบการสอน และ/หรือเป็นตัวอย่าง
เพื่อพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองขึ้นในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัด
แม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2552 จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยใช้กลุ่ม
นักเรียนที่เข้ามาเรียนโดยสมัครเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ระยะเวลาในการวิจัย

ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2552 จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ศึกษาเฉพาะเรื่อง Transportation, Preposition และ Places โดยจะศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่สอดคล้องกับทักษะการฟัง

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการสอนตาม 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนก่อนการชม (Pre-viewing) ขั้นระหว่างชม (While-viewing) และขั้นหลังการชม (Post-viewing) บทเรียนจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน โดยจะจัดกิจกรรมตามหลักการใช้ชีวิตทัศนประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ผ่านเทคนิคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เช่น เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ฟังเสียง (Sound off/Vision on) การฟังแต่เสียงโดยไม่ดูภาพ (Sound on/Vision off) การเล่นไปหยุดไป (Play and pause) การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อม ๆ กัน (Sound and Vision on) เป็นต้น

2. สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง บทเรียนที่อยู่ในรูปของแผ่นซีดีรอม ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น ตามโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี เฉพาะเรื่อง Transportations, Preposition และ Places สำหรับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)

3. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของผู้เรียน โดยสามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจจุดประสงค์ในเรื่องของผู้พูดได้ ซึ่งวัดจากคะแนนของผู้เรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน มีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับการฟัง
 - 1.1 ความหมายของการฟัง
 - 1.2 ลำดับขั้นในการสอนทักษะการฟัง
 - 1.3 กิจกรรมในการสอนทักษะการฟัง
 - 1.4 การวัดและประเมินผลการฟัง
2. การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนภาษา
 - 2.1 ความสำคัญของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 2.2 ขั้นตอนการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.3 เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน
3. การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาทักษะการฟัง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

แครชเชน (Krashen. 1983: 79-83) กล่าวถึงความหมายของการฟังว่า การฟังหมายถึง การให้ปัจจัยป้อนเข้า (input) ที่มีความหมายแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ฟังได้รับปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเพื่อให้ผู้ฟังแสดงหรือปฏิบัติตามที่ได้ยิน การฟังมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้สอนให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าใจได้
2. นักเรียนจดจ่อหรือตั้งใจในการรับฟังข้อความ
3. ให้นักเรียนได้เรียนในลักษณะที่มีความกังวลน้อยที่สุด

การฟัง เป็นกระบวนการในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารที่มีความหมาย ผู้ฟังจะต้องมีความสามารถในการตีความ วิเคราะห์สิ่งที่ได้ยิน เพื่อที่จะให้การรับรู้นั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากความหมายของประโยคที่ผู้พูดพูดออกมานั้น อาจตีความได้หลายอย่าง

วิดโดว์สัน (Johnson; & Morrow. 1981: 79) ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างการฟังและการได้ยิน โดยให้ความหมายของการได้ยิน (hearing) คือความสามารถของผู้ฟังเกี่ยวกับความรู้ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบเสียงในภาษา โครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ประกอบขึ้นมาเป็นอนุประโยคและประโยคในที่สุด มีความเข้าใจความหมายเฉพาะประโยคนั้น ๆ ส่วนความหมายของการฟัง (listening) คือความสามารถที่จะเข้าใจประโยคที่ได้ยินกับประโยคที่ได้ยินไปแล้วในลักษณะที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงหน้าที่ที่ใช้ในการสื่อสาร ผู้ฟังจะคิดเลือกเฉพาะส่วนที่ตรงกับวัตถุประสงค์ และจะตัดส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องทิ้งไป

ส่วนความสำคัญของการฟังนั้น ริชาร์ด และรีนันด์ยา (Richards; & Renandya. 2002: 235) กล่าวว่า การฟังเพื่อความเข้าใจเป็นแกนของการเรียนรู้ภาษาที่สอง ดังนั้นความต้องการในการสอนฟังจึงสูงขึ้นอย่างเด่นชัด

1.2 ลำดับชั้นในการสอนทักษะการฟัง

การฟังถือเป็นทักษะแรกของการเรียนภาษา นักเรียนจำเป็นต้องฟังเสียง เลียนเสียงที่ได้ฟัง ออกเสียงให้ถูกต้อง ลำดับชั้นของการสอนทักษะการฟังที่นำมาปรับใช้ในการวิจัย (วิญญูดี กุลจลา. 2549) มีดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ ผู้สอนควรตั้งจุดประสงค์ไว้ว่าจะให้นักเรียนทำอะไรโดยมีจุดประสงค์ปลายทาง (terminal objective) และจุดประสงค์นำทาง (enabling objective) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้
 - 1.1 จุดประสงค์ปลายทาง เป็นข้อกำหนดที่นักเรียนจะบรรลุเป้าหมายปลายทางที่ตั้งไว้
 - 1.2 จุดประสงค์นำทาง เป็นทักษะย่อยที่นักเรียนต้องฝึกก่อนจะบรรลุวัตถุประสงค์ การดำเนินการสอน ผู้สอนดำเนินการสอนโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์นำทาง มีเทคนิคและวิธีการที่ชวนให้นักเรียนสนุกสนาน และสนใจเรียน
2. การฝึกฟังและพูด ผู้สอนดำเนินการฝึกโดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางที่ตั้งไว้
3. การถ่ายโอน เป็นกิจกรรมหลังการฝึกการฟังและพูด โดยนักเรียนสามารถนำกิจกรรมนั้นมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ส่วน รอสท์ (Rost. 1991: 3-8) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบการฟัง ประกอบด้วย 3 ทักษะ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยแต่ละทักษะมีผลต่อความสามารถในการฟังและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ทักษะการรับรู้ (Perception skills) คือความสามารถในการจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้และความสามารถจดจำคำที่ฟังได้

2. ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis skills) คือความสามารถในการจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ และความสามารถในการจำแนกหน่วยทางภาษาจากสิ่งที่ฟังได้

3. ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis skills) คือความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ในตัวภาษาที่ได้ยิน และนำความรู้เดิมมาใช้ประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ฟังอย่างถูกต้อง

สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบต่าง ๆ ในการฟังประกอบด้วย การได้ยิน การฟัง การแปล หรือตีความ และการตอบ มีความสำคัญและเกี่ยวเนื่องกัน เพราะต้องผสมผสานกันไปในทุกกระบวนการขณะที่วาเลตและดิสซิค (Valette; & Disick. 1972: 141-142) แบ่งชั้นการฟังเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นกลไก (Mechanical skills) เป็นระดับที่นักเรียนได้ยินความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศจากเสียงที่ได้ยิน แต่ไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน

2. ขั้นความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ หรือประโยคที่ฟัง สามารถทำตามคำสั่ง สามารถจับคู่ประโยคที่ได้ยินเข้ากับรูปภาพ

3. ขั้นถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและคำศัพท์ สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่เหมาะสมกับคำถาม และสามารถเข้าใจข้อความที่มีหลายประโยค

4. ขั้นการสื่อสาร (Communication) เป็นระดับที่นักเรียนเข้าใจคำสั่ง และอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศได้ สามารถเข้าใจความหมายโดยทั่ว ๆ ไปของข้อความที่มีศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย หรือเป็นศัพท์ใหม่ สามารถที่จะเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยินให้สมบูรณ์ได้ สามารถเข้าใจสิ่งที่เจ้าของภาษาพูดในบทละคร ภาพยนตร์ รายการวิทยุหรือรายการโทรทัศน์

5. ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของข่าวสาร สามารถจำแนกมาตรฐานของภาษาพูดของชนชั้นในสังคม หรือภาษาพูดนั้นใช้ในท้องถิ่นใด สามารถเข้าใจความหมายโดยตรง และความหมายแฝงของข่าวสารที่ฟัง ทราบความแตกต่างของความหมายจากระดับเสียงในคำ และในประโยค สามารถอธิบายอารมณ์และน้ำเสียงของผู้พูดได้

ดังนั้นในการกำหนดกิจกรรมสำหรับสอนทักษะการฟังนั้น ควรนำชั้นการฟังมาพิจารณา เพื่อสร้างฐานความเข้าใจให้ผู้เรียนตั้งแต่การแยกแยะความแตกต่างของเสียง และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงขั้นของการวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นต่อสารที่ได้ยิน

1.3 กิจกรรมในการสอนทักษะการฟัง

การสอนทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญก่อนการเรียนรู้ทักษะอื่น จึงควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ฟินอคเชียโร และบรัมฟิต (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2537: 160; อ้างอิงจาก Finocchiaro; & Brumfit. n.d.) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนทักษะการฟังไว้ ดังนี้

1. ให้ฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การถามคำถาม และกระตุ้นให้นักเรียนตอบสนองอย่างเหมาะสม ฟังการบอกแนวทางในการปฏิบัติ การอธิบายภาพ การเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการบอกแนวทางในการทำกิจกรรมของครูเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น
2. ให้ฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถาม สรุปเรื่อง หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ
3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ แสดงละคร หรือการสนทนาต่าง ๆ
4. ให้ฟังคำบรรยายของบุคคลภายนอกหรือฟังบทเรียนจากเทป ฟังเพลงหรือปาฐกถา
5. ให้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษ และจากโปรแกรมภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์
6. ให้สัมภาษณ์ชาวต่างชาติที่อยู่ในชุมชน
7. ให้เข้าร่วมการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษาหรือการประชุมต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ เล่นเกมภาษาอังกฤษ

ส่วนอันเดอร์วูด (Underwood. 1989: 30-93) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนการฟังไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนการฟัง (Pre-listening stage) เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการฟังในชั้นขณะฟัง ส่วนใหญ่กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการเตรียมการฟังของนักเรียนในหัวข้อที่จะฟัง (เน้นความสนใจของนักเรียนต่อหัวข้อ/เรื่องที่ฟัง และกระตุ้นความรู้เดิมที่เกี่ยวข้อง) เมื่อมีการวางแผนการสอน ควรแบ่งเวลาสำหรับกิจกรรมในขั้นนี้โดยไม่ควรรีบทำ การให้นักเรียนฟังเนื้อหาทันที ทำให้การฟังยากที่สุด ขั้นก่อนการฟังประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ครูให้ข้อมูลที่เป็นภูมิหลังเกี่ยวกับหัวข้อที่ฟัง
- 1.2 นักเรียนอ่านบางสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัวข้อที่ฟัง
- 1.3 นักเรียนดูภาพต่าง ๆ
- 1.4 นักเรียนใช้คำ และโครงสร้างประโยคที่ได้ยินในเนื้อหาที่ฟัง
- 1.5 การอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อ/สถานการณ์การฟัง
- 1.6 ช่วงเวลาของการถามคำถามและตอบคำถาม
- 1.7 แบบฝึกหัดสำหรับการเขียน
- 1.8 การปฏิบัติตามคำสั่งสำหรับกิจกรรมขณะฟัง เพื่อให้จุดประสงค์การฟังในแต่ละครั้ง

แก่นักเรียน

- 1.9 การพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการทำกิจกรรมขณะฟัง

2. ขั้นขณะฟัง (While-listening stage) เป็นกิจกรรมที่นักเรียนกระทำในขณะที่กำลังฟัง เนื้อหาการฟัง จุดประสงค์ของกิจกรรมขณะฟังคือ เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะของการถอด

ความหมายของข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้ยิน กิจกรรมขณะฟังควรน่าสนใจเพื่อให้นักเรียนรู้สึกต้องการจะฟัง และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จนเสร็จสิ้น ดังนั้น เนื้อหาการฟังควรคัดเลือกให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่แล้ว ชั้นขณะฟังประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- 2.1 การตรวจสอบประโยคที่ถูกหรือผิด
- 2.2 คำถามตรวจสอบความเข้าใจแบบมีตัวเลือกให้ตอบ
- 2.3 การเติมข้อมูลลงในเนื้อหาให้สมบูรณ์ (Gap-filling and Cloze)
- 2.4 การทำเครื่องหมายถูกต้องตรงข้อมูลที่ต้องการ
- 2.5 การค้นหาข้อมูลเฉพาะด้าน
- 2.6 การเติมข้อมูล/ชื่อสถานที่ลงในแผนที่

3. ขั้นหลังการฟัง (Post-listening stage) กิจกรรมในขั้นนี้เป็นกิจกรรมที่ขยายงานในขั้นก่อนและขณะฟัง และบางกิจกรรมเกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อยกับเนื้อหาการฟัง รูปแบบที่นิยมกันมากที่สุดของกิจกรรมขั้นหลังการฟังคือ การตอบคำถามแบบมีตัวเลือก หรือการตอบคำถามแบบเปิดที่ผู้เรียนสามารถตอบได้อย่างอิสระ ขั้นหลังการฟังประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- 3.1 การเขียนสรุปเรื่องราว
- 3.2 การเติมข้อมูลลงในแผนภูมิหรือใบงานให้เสร็จสมบูรณ์
- 3.3 การจับคู่สิ่งที่ได้ยินเข้ากับเนื้อหาการอ่าน
- 3.4 การจดบันทึกคำตอบ
- 3.5 การตรวจสอบรายการ โดยทำเครื่องหมาย / ขณะฟัง
- 3.6 การค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด
- 3.7 การแสดงละครบทบาทสมมติ

แบบฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจ

เป้าหมายของการสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ คือการที่นักเรียนสามารถเข้าใจเจ้าของภาษาพูดได้ในอัตราที่ใช้ความเร็วปกติ แต่การที่จะทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์นั้นได้คือ การจัดเตรียมแบบฝึกหัดการฟังให้กับนักเรียน การดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสม และการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการฟัง

ในการวิจัยนี้ ได้นำแนวคิดที่ พอลสัน และบรูเดอร์ (Paulson; & Bruder. 1976: 129-131) กล่าวว่า แบบฝึกจะต้องอยู่ในลักษณะของการสอนไม่ใช่การสอบ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

1. การเลือกหัวข้อที่จะสอน ครูควรคำนึงเนื้อหาที่นักเรียนต้องฝึก โดยคำนึงถึงศัพท์และโครงสร้างทางภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

2. การมุ่งเน้นในจุดที่นักเรียนต้องฟัง ครูควรชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรับทราบก่อนลงมือปฏิบัติ อธิบายคำสั่งพร้อมยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน

3. การฟังและการทำแบบฝึก นักเรียนควรได้รับการฝึกการฟังด้วยอัตราความเร็วปกติ มีการเน้นเสียงสูง-ต่ำตามปกติ ดังนั้นถ้านักเรียนฟังไม่ทัน จึงขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของครูผู้สอนในการเปิดฟังซ้ำให้แก่ นักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวและความยากของแบบฝึก อีกทั้งความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ วิธีการที่ง่ายที่สุดคือการให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเองจากกระดาษคำตอบที่แจกให้ ครูสามารถวัดความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อช่วยสอนซ่อมเด็กอ่อนและเสริมเด็กเก่ง

นอกจากนี้ ริชมอนด์ (Richmonds. 1991: 204-205) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกการฟังไว้ว่า การจับคู่หรือการจำแนกความแตกต่าง (matching or distinguishing) แบบฝึกลักษณะนี้ให้นักเรียนเลือกคำตอบหรือรูปภาพตามเสียงที่ได้ยิน เช่นลำดับรูปภาพตามเนื้อเรื่องที่ได้ยิน เลือกภาพได้ตรงกับสถานการณ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแฮร์ริส (Harris. 1988: 32-49) ในเรื่องการทดสอบความเข้าใจในการฟัง (test of auditory comprehension) ที่ว่าสามารถทำได้ดังนี้คือ

1. การปฏิบัติตามคำสั่ง
2. ประโยคคำถามหรือประโยคบอกเล่า โดยวิธีการเลือกตอบให้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
3. บทสนทนา มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทสนทนานั้น ๆ ตัวเลือกเป็นภาษาเขียน
4. การบรรยาย เป็นการทดสอบความเข้าใจเรื่องราวทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในชีวิตจริง ผู้ฟังต้องจดบันทึกสาระสำคัญเพื่อช่วยในการตอบคำถาม

1.4 การวัดและประเมินผลการฟัง

การวัดผลเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของหรือบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นความแตกต่างของคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด การวัดผลมีเครื่องมือวัดหลายอย่าง ถ้าเป็นการวัดโดยตรงทางกายภาพ อาจใช้เครื่องมือ เปรียบเทียบกันได้อย่างเป็นสากล แต่ถ้าเป็นการวัดทางอ้อม ซึ่งผ่านกระบวนการทางสมองต้องใช้แบบทดสอบลักษณะต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น การวัดผลการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นการวัดผลทางอ้อม จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ ให้ถูกจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการประเมินขั้นสุดท้าย (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539: 32)

อัจนรา วงศ์โสธร (2538: 130-133) อธิบายว่าการทดสอบทักษะการฟังสามารถวัดทั้งความเข้าใจในรายละเอียดของสิ่งที่ฟังและความเข้าใจสารโดยรวมที่อาศัยโครงสร้างความรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการสร้างความหมายของสารต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ของกระบวนการทั้งสอง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์ การทดสอบทักษะการฟังอาจวัดได้โดยมีบทฟังและตัวเลือกคำตอบให้เลือกตอบ หรือเป็นการฟังแล้วเขียนตอบสั้น ๆ เป็นคำ วลีหรือข้อความสั้น ๆ และอาจเป็นไปตามขั้นตอนการกำหนดระดับทักษะภาษาตามแนวคิดของวาเลตและดิสซิค (Valette & Disick)

ปีเตอร์ ฮับบาร์ด และคณะ (สมิตรา อังวัฒนกุล. 2535: 212-214; อ้างอิงจาก Hubbard; et al. 1983: 263-265) ได้จำแนกการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ ออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. การทดสอบการฟังเสียงเพียงอย่างเดียว (Pure listening test) เป็นการทดสอบการฟังเสียงและการจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น

1.1 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและเป็นประโยค

1.2 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยวัดความสามารถในการฟังเสียงเน้นหนักในคำ (word stress) และในประโยค (Sentence stress)

1.3 การทดสอบการฟังระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (Listening comprehension test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง เช่น

2.1 ฟังแล้วตอบคำถามหรือลากเส้นแสดงทิศทางการเดินทางลงในแผนที่ตามข้อความหรือคำสั่งที่ได้ยิน

2.2 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ แล้วกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายลงในตาราง

2.3 สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน เช่น มีชาวต่างชาติสอบถามที่ตั้งของโรงพยาบาลว่าอยู่ทางใดของร้านสะดวกซื้อ หรือเราจะเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีใดบ้าง เป็นต้น

2.4 การจดโน้ต สามารถใช้กับผู้เรียนในระดับสูงได้

2.5 การเขียนตามคำบอก (Dictation)

สรุปได้ว่าการวัดผลเพื่อนำไปสู่การประเมินผลการฟังได้อาศัยการทดสอบเป็นเครื่องมือ โดยสามารถวัดทั้งที่เป็นความเข้าใจในรายละเอียดของสิ่งที่ฟังและความเข้าใจสารโดยรวม แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบทักษะการฟังมีหลายชนิด ควรเลือกใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย การประเมินผลการฟังควรทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนจดบันทึก (Logs) เพื่อใช้ในการประเมินตนเอง

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง เพื่อประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่ฟังได้มากน้อยเพียงไร และการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนสามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์จัดเป็นสื่อทัศนูปกรณ์อย่างหนึ่งที่มีลักษณะประสมระหว่างภาพเคลื่อนไหว เสียงและอื่น ๆ จึงสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจได้เป็นอย่างดี เนื่องจากทำให้นักเรียนได้เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียงไปพร้อมกัน นักเรียนจึงสามารถเรียนและรับรู้ได้มากที่สุด (วารินทร์ รัชมีพรหม. 2533: 3)

2.1 ความสำคัญของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยีได้รับการยอมรับว่าเป็นสื่อที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ซึ่งสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ถูกนำมาเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ที่มีประโยชน์หากผู้สอนรู้จักนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยให้การเรียนและให้ข้อมูลได้มากกว่าหนังสือเรียน รวมทั้งยังสามารถย้อนกลับ ทำให้นักเรียนค้นหาตัวบทชี้และบทบทเรียนได้ตามศักยภาพของตนเอง

แนวคิดในการจัดทำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี นี้ เป็นการดัดแปลงแนวคิดและหลักการของการใช้ทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน (Lonergan. 1984: 73-77; Stemplecki; & Tomalin. 1990: 15-16) ให้ความเห็นสนับสนุนในเรื่องนี้ เพราะทัศนูปกรณ์เป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นผู้เรียนได้มาก และด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การนำเสนอด้วยภาพและเสียง ไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องมืด เพียงการปรับปุ่มสองหรือสามปุ่มก็สามารถใช้งานได้ ทัศนูปกรณ์จึงกลายเป็นสื่อที่มีอำนาจมากในการช่วยเสริมและทดแทนภาระหน้าที่ในการสื่อสารของครูผู้สอน โดยสามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางใน 3 ด้านด้วยกัน คือ ประสบการณ์ในมิติแห่งความจริง (reality) มิติแห่งกาลเวลา (time) และมิติแห่งสถานที่ (Space) ยิ่งกว่านั้นการนำเสนอพร้อมแสง เสียง ดนตรี ภาพประกอบสวย ๆ และขนบธรรมเนียมประเพณีทางวัฒนธรรม ยิ่งเป็นเสน่ห์ดึงดูดมากยิ่งขึ้น (นิชิโมโต. 2538: 4-6)

เกดเดส และสเตอร์ทริดจ์ (Gaddes; & Sturtridge. 1982: 6) ได้ให้ความเห็นว่า การที่ทัศนูปกรณ์เป็นสื่อที่สามารถชมภาพและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กันทำให้ภาษามีชีวิตชีวาและมีความหมายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการนำชีวิตจริง (real world) มาสู่ห้องเรียนอีกด้วย ผู้เรียนมีโอกาสได้ยินภาษา

ที่ใช้จริงในบริบทต่าง ๆ เช่นในสถานการณ์ทางการแพทย์ วิศวกรรม และที่สำคัญวิธีที่ค้นยังช่วยฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจได้ดี ทั้งความเข้าใจในภาพรวมและในรายละเอียด (Sheerin. 1982: 122-123)

2.2 ขั้นตอนการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนให้ได้ผลนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการสอนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เช่น คู่มือเรียนล่วงหน้าเพื่อเตรียมการสอนคำศัพท์ เลือกเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดเตรียมภาระงานและกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Pre-viewing stage) เป็นการเตรียมนักเรียนโดยนำประสบการณ์เดิมของนักเรียนออกมาใช้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะชมนำเสนอคำศัพท์ที่นักเรียนจะได้ฟัง ซึ่งผู้สอนอาจบอกสถานการณ์ในเรื่องที่จะชมแล้วให้นักเรียนคาดการณ์เนื้อหาที่จะเกิดขึ้น เช่นสิ่งที่เห็นหรือได้ยิน
2. ขั้นการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Viewing stage) เป็นขั้นตอนที่ช่วยนักเรียนในขณะชม โดยการจัดกิจกรรมที่เริ่มจากการถามเกี่ยวกับสถานการณ์โดยทั่วไปก่อน เช่น บุคคล/สถานที่/รูปที่ปรากฏบนจอนี้ เกิดขึ้นที่ไหน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร แล้วจึงถามคำถามที่มีรายละเอียดมากขึ้น
3. ขั้นหลังการชม (Post-viewing stage) เป็นขั้นที่จัดให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษา เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงความคิดเห็น รวมทั้งกิจกรรมการเขียนและการอ่าน

2.3 เทคนิคการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่านที่ศึกษาในเรื่องเทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเช่น โลเนอร์แกน (Lonergan. 1984: 73-77), แอลัน (Allan. 1985: 36-45), วินีย์ (Viney. 2004: Online) ต่างมีหลักการที่สำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. การดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/Vision on: Silent viewing) การที่มุ่งเน้นให้นักเรียนดูภาพเหตุการณ์เพื่อใช้เป็นตัวชี้แนะในการฟัง โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนเดาสถานการณ์และคำพูด หรือบรรยากาศ จาก ตัวละคร ที่ได้ชม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสาร
2. การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/Vision off) จัดให้นักเรียนฟังแต่เสียง โดยการปรับจอภาพให้มืด ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ปิดหน้าจอหรือหันจอภาพไปทางอื่น ผู้สอนควรตั้งคำถาม (focus question) ให้นักเรียนก่อนฟังเพื่อให้นักเรียนฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เมื่อฟังแล้วให้นักเรียนทำนายเหตุการณ์ ตัวละคร จาก ความสัมพันธ์ของตัวละคร หรือเล่าใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง หลังจากนั้นเปิดทั้งภาพและเสียงให้นักเรียนชม

3. การเล่นไปหยุดไป (Play and pause/Freeze-frame control) ผู้สอนสามารถนำเทคนิคนี้ไปใช้ร่วมกับเทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ฟังเสียง และการฟังแต่เสียงโดยไม่ดูภาพ ให้นักเรียนดูภาพเหตุการณ์เป็นช่วงสั้น ๆ โดยมีกิจกรรมแทรก เช่น ให้ทำนายคำพูด หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

4. การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อมกัน (Sound and vision on) นักเรียนจะได้ดูภาพเหตุการณ์โดยตลอด และทำงานควบคู่กันไป หรืออาจเลือกมาให้ดูเฉพาะบางส่วนโดยนักเรียนทำงานตามตัวอย่างต่อไปนี้

5. การดูเป็นช่วงสั้น ๆ โดยไม่เรียงลำดับเรื่องราว (Jumbling sequences) ให้นักเรียนดูภาพจากเรื่องเดียวกัน แล้วนำมาเล่าสู่กันฟังเพื่อให้ได้เรื่องราวที่สมบูรณ์ โดยนักเรียนฝ่ายหนึ่งดูแต่ภาพ อีกฝ่ายหนึ่งฟังแต่เสียง

6. การแยกดูเป็นส่วน ๆ ไม่เหมือนกัน (Jigsaw viewing/Split viewing) นักเรียนแต่ละคู่ดูสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต่างช่วงกันแต่อยู่ในเรื่องเดียวกัน

สรุปได้ว่า เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนมีหลายเทคนิค และมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป ผู้สอนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา สถานการณ์และเนื้อหาที่ต้องการสอน โดยใช้เทคนิคหลากหลายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ สนุกสนานและกระตือรือร้นที่จะพัฒนาทักษะทางภาษา

3. การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาทักษะการฟัง

สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อที่มีคุณค่าสามารถนำเสนอภาษาในสถานการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้เรียนได้รับชมภาพพร้อมกับได้ฟังเสียง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสนุกสนานกับการเรียนภาษาอีกด้วย

ฮิล (เรณู ดวงมณี. 2546: 28-31; อ้างอิงจาก Hill. 1992: 8-18) กล่าวถึงเหตุผลของการใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังว่า การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนฟังภาษาได้เข้าใจดีขึ้น ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจ ใจความของเรื่อง (gist understanding) และเมื่อผู้เรียนสามารถฟังภาษาได้เข้าใจก็เกิดความมั่นใจ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเรียนภาษา พร้อมทั้งแนะนำตัวอย่างกิจกรรมการฟังในการชมวีดิทัศน์เพื่อให้ผู้สอนนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของบทเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำหลักการบางประการของฮิลมาปรับใช้ในการออกแบบแบบฝึกกิจกรรมการฟัง ดังนี้คือ

1. กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของเรื่องหรือบทสนทนา ได้แก่ กิจกรรมการเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ (Sequencing-re-arranging) โดยหากเป็นผู้เรียนในระดับต้น ผู้สอนอาจใช้

รูปภาพ เช่น รูปรถ รูปหนังสือ รูปโต๊ะ เป็นต้น วางสลับที่กัน จากนั้นให้ผู้เรียนชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แล้วใส่หมายเลขเพื่อเรียงลำดับรูปภาพที่ปรากฏตามลำดับ ส่วนผู้เรียนในระดับสูงขึ้นไปอาจเปลี่ยนจากรูปภาพเป็นคำ หรือสำนวนต่าง ๆ แทนเพื่อเป็นการท้าทายความสามารถ

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนดึงข้อมูลจากสิ่งที่ได้ฟัง ได้แก่ กิจกรรมจับคู่ (Matching activities) กิจกรรมข้อความถูก-ผิด (True-false statements) และกิจกรรมเติมคำที่ขาดหายไป (Gap-filling)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีการนำวิธีทัศนมาใช้ในการประกอบการสอนกับผู้เรียนในทุกระดับชั้น ซึ่งจากการผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนการสอนโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ดังมีรายละเอียดดังนี้ คือ

4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ยุพดี หินธารว (2550) ศึกษาเรื่องการใช้สื่อวิธีทัศนประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี พบว่าความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงวก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548) ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อวิธีทัศนประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์นครศรีธรรมราช พบว่าความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เรณู ดวงมณี (2546) ทำการวิจัยเรื่องผลของเทคนิคการใช้วิธีทัศนประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการสอนโดยใช้เทคนิคการใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น มีความรู้สึกรักวิชาภาษาอังกฤษไม่น่าเบื่อ และมีความมั่นใจในตนเองในขณะที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

ปัญฐาน รินจ้าว (2545) ทำการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีวิธีทัศนประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งกว่าว

วิทยาคม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่าทักษะการพูดของนักเรียนหลังการสอน โดยใช้วีดิทัศน์ ประกอบในภาพรวมทั้ง 4 แผนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในภาพรวมคิดเป็น ร้อยละ 70.26 และแรงจูงใจสูงขึ้นหลังใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีวีดิทัศน์ประกอบ โดยมีค่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลองเท่ากับ 0.55

จะเห็นได้ว่า จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่จะทำการวิจัยกับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา หรือสูงกว่า ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาว่าการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการ สอนกับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นนั้น จะช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับในระดับ อื่นหรือไม่

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชียนเฉิน (Chia-chen. 2003: Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะ การฟังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาภาษาอังกฤษ จาก National University ทางตอน เหนือของประเทศไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังเพิ่มขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

การ์เบอร์และโฮลล์ แห่งมหาวิทยาลัย Western Ontario ประเทศแคนาดา (กุลวดี วีระวานิช. 2541:60;อ้างอิงจาก Garber; & Holmes. 1981. "Video – Aided Written/ Oral Assignments" *Foreign Language Annals*. P. 325) ทำการศึกษาว่า การใช้ภาพยนตร์วีดิทัศน์สั้น ๆ จะสามารถ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการเขียนและทักษะการพูดได้หรือไม่ ผลปรากฏว่า ภาพยนตร์วีดิทัศน์สั้น ๆ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังกล่าวได้มาก

ฮอดแด็ป (วัลยา บริสุทธิพันธ์. 2539: 31; อ้างอิงจาก Hodapp. 1978. "Video as an Instructional Aids for English as a Second Language Teaching." *Research in the Teaching of English*.) ทำการวิจัยเรื่องการใช้วีดิโอเทปเป็นเครื่องมือช่วยสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดย แบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ใช้วีดิโอเทปเป็นเครื่องมือช่วยสอนกับกลุ่มที่ไม่ใช้วีดิโอเทปเป็น เครื่องมือช่วยสอน ผลปรากฏว่า การสอนบทเรียนทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่านและเขียน ตลอดจนการ สอนวัฒนธรรมโดยการใช้วีดิโอเทปมีประสิทธิภาพสูงกว่า

เดวิส (Davis. 1999) ได้ศึกษาการใช้วีดิทัศน์ในการสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษของ นักเรียนระดับกลาง ชาวเลบานอนในเพนซิลวาเนีย โดยให้นักเรียนทดสอบก่อนออกเสียงชุด คำศัพท์ที่ ออกเสียงต่าง ๆ กัน ก่อนที่นักเรียนจะได้เรียนจากวีดิทัศน์ คำเหล่านี้จะปรากฏให้นักเรียนได้ยิน ทั้ง ในช่วงต้น กลางและท้ายของวีดิทัศน์ ครูผู้สอนจะเป็นผู้สังเกต การเรียนรู้และจดบันทึกไว้ ตลอดเวลา ประมาณ 12 สัปดาห์ หลังจากนั้นให้นักเรียนทดสอบอีกครั้งด้วยข้อทดสอบเดิม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการการออกเสียง คำศัพท์ดีขึ้นต่างกันในทุกที่ อย่างน้อย 80 เปอร์เซนต์ มีบางส่วน

ออกพัฒนางานถึง 95 เปอร์เซ็นต์และยังพบว่านักเรียนมีความมั่นใจในการออกเสียง และใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า มีงานวิจัยและเอกสารอีกเป็นจำนวนมากที่ศึกษาเรื่องการนำสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่นวีดิทัศน์ สื่อประสม งานนำเสนอมัลติมีเดีย เป็นต้น มาประกอบการสอนภาษาอังกฤษ และสามารถจูงใจนักเรียนให้สนใจและอยากจะเรียนภาษามากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะต้องคัดเลือกสื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งการเตรียมเทคนิคการสอน กิจกรรมและใบงาน ประกอบการเรียนรู้นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษางานวิจัยและเอกสารอ้างอิงที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ และเป็นนวัตกรรมใหม่ ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้ประกอบกระบวนการเรียนการสอนภาษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดแม่ฮ่องสอน อีกทั้งยังสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหน่วยงานที่ผลิตซึ่งต้องการให้ใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในห้องเรียนที่ห่างไกลเพื่อทดแทนปัญหาการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษอีกด้วย โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนวิธีการสอนด้วยวีดิทัศน์ของแม็กโกเวน (McGovern. 1983: 66-67) แล้วนำมาปรับใช้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการชมวีดิทัศน์ ขั้นการชมวีดิทัศน์ และขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ และใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนของสเต็มเพิลสกี และโทมาลิน (Stempleski; & Tomalin. 1990: 15-16) และโลเนอร์กาน (Lonergan. 1984: 73-77) ได้แก่ การดูภาพไม่ได้ฟังเสียง การฟังแต่เสียงโดยไม่ดูภาพ การเล่นไปหยุดไป การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุมชนดอยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุมชนดอยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนที่เข้ามาเข้าห้องเรียนโดยสมัคร

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 4 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน โดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
3. แบบบันทึกการเรียนรู้
4. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ (ดูภาคผนวก ก)

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีจำนวน 3 แผน และแบ่งจำนวนคาบการสอนตามเนื้อหาและกิจกรรมที่ปรากฏในแต่ละบทเรียนโดยจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมจากเรื่องที่ย่างใกล้ตัวผู้เรียน ตามรายละเอียดดังนี้

แผนที่ 1 เรื่อง Transportation ใช้เวลาสอน 2 คาบ

แผนที่ 2 เรื่อง Preposition ใช้เวลาสอน 1 คาบ

แผนที่ 3 เรื่อง Places ใช้เวลาสอน 1 คาบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 2 และขอบข่ายของเนื้อหาในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนที่ทางสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนจัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาสื่อทางไกลให้เด็กไทยเรียนรู้จากครูดี สำหรับช่วงชั้นที่ 2

1.2 คัดเลือกเนื้อหาสำหรับสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ Transportation, Preposition และ Places

1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษา และนำมาปรับใช้กับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับเนื้อหา

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงอีกครั้ง

ในการดำเนินการสอน ผู้วิจัยได้ปรับหลักการและแนวคิดของแม็กโกเวน (McGovern, 1983: 57-67) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อประกอบการสอน ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Pre-viewing stage) เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมก่อนที่จะเสนอบทเรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยพูดคุย ตั้งคำถาม เป็นการให้นักเรียนทราบบริบทของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่จะใช้

ขั้นที่ 2 ระหว่างการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Viewing stage) ผู้สอนเตรียมกิจกรรมให้นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลทางภาษา เรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาความชำนาญในการใช้ภาษา

ขั้นที่ 3 หลังการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Post-viewing stage) ผู้สอนเตรียมกิจกรรมที่เน้นการผลิตภาษาของนักเรียน และถ่ายทอดภาษาไปใช้ในสถานการณ์อื่น

ทั้งนี้เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนภาษาที่นำมาใช้ในขั้นที่ 2 ระหว่างการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำวิธีการของสเต็มเพลสกี และ โทมอลิน (Stempleski; & Tomalin. 1990: 15-16) และ แอลสัน (Allan. 1985: 36-45) มาปรับใช้ดังนี้คือ

1. การดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/Vision on)
2. การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/Vision off)
3. การเล่นไปหยุดไป (Play and pause/Freeze-frame control)

4. การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อม ๆ กัน (Sound and vision on) เทคนิคนี้นักเรียนจะได้ดูสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะดูตลอด (total viewing) และมีกิจกรรมหรืองานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ (Active viewing tasks) ในขณะเดียวกันอาจให้มีการทำนายหรือการคาดเดาเหตุการณ์ (Prediction) โดยเลือกมาให้ดูเฉพาะบางช่วง (Selecting viewing) เมื่อนักเรียนดูสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ให้คาดเดาว่าจะเกิดอะไร พุดอะไร พุดอย่างไร และจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป หรือเดาย้อนหลัง โดยให้นักเรียนดูตอนจบของเรื่อง แล้วทำนายว่า เหตุการณ์ก่อนหน้านี้เป็นอย่างไร ซึ่งทำได้โดย

- 4.1 ดูเฉพาะช่วงต้น และคาดเดาส่วนที่เหลือ
- 4.2 ดูเฉพาะช่วงต้นและช่วงปลาย ให้คาดเดาช่วงกลางของเรื่อง
- 4.3 ดูเฉพาะช่วงปลาย และคาดเดาส่วนที่ผ่านมา

5. การดูสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วงสั้น ๆ ให้แต่ละช่วงนั้นอยู่สลับที่ไม่เรียงลำดับเรื่องราว (Jumbling sequences)

6. การแยกสิ่งที่จะให้ชมออกเป็นส่วน ๆ ไม่เหมือนกัน (Jigsaw viewing/Split viewing)

ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ข้างต้นบางเทคนิคมาใช้ผสมผสานกันในแต่ละบทเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้ภาษา ฝึกฝนทักษะทางภาษาและใช้ภาษาสื่อสารกันในห้องเรียน

2. แบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ (ดูภาคผนวก ข)

แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหา หน้าที่ทางภาษา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะเรื่อง Transportation, Preposition และ Places จำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ สำหรับใช้

ทดสอบเฉพาะทักษะการฟัง โดยข้อสอบแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นแบบมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่สองเป็นการฟังและเลือกคำตอบถูกหรือผิด จำนวน 12 ข้อ ส่วนที่สามและสี่เป็นการเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากเรื่องที่ฟัง จำนวน 20 ข้อ คะแนนรวมทั้งหมด 40 คะแนน ใช้เวลาในการสอบ 50 นาที

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ จากผู้เชี่ยวชาญทางทดสอบได้แก่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2543)

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดไว้ในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

2.3 แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม และนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ทดลอง

3. แบบบันทึกการเรียนรู้ (ดูภาคผนวก ข)

แบบบันทึกการเรียนรู้เป็นแบบบันทึกสำหรับกลุ่มตัวอย่างบันทึกความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนหลังการสอนแต่ละคาบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.1 สร้างแบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อวัดความคิดเห็นของนักเรียนจากการเรียนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ซึ่งครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน ความน่าสนใจของบทเรียนและกิจกรรม ความยากของเนื้อเรื่องที่ฟัง เป็นต้น โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับคือ 5 =มากที่สุด 4 =มาก 3 =ปานกลาง 2 =น้อย 1 =น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.2 นำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะกรรมการ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและนำมาแก้ไข

3.3 นำแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน (ดูภาคผนวก ข)

แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นแบบบันทึกซึ่งผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนที่สะท้อน ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมและความสนใจของนักเรียน ตอบทเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้นคือ ก่อน (pre) ระหว่าง (while) และหลัง (post) ของการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

4.1 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ตามหัวข้อที่ระบุไว้ข้างต้น

4.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คณะกรรมการและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและนำมาแก้ไขให้เหมาะสม

4.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (quasi-experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group pretest posttest design) ซึ่งมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T1	X	T2

วิธีการดำเนินการทดลอง

- คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากนักเรียนที่มาเรียนโดยสมัคร
- ประสานงานกับครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อทำการทดสอบทักษะการฟังของนักเรียน
- ทำการทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว
- ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- เก็บข้อมูลและให้นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้หลังแต่ละคาบเรียน
- ทำแบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนหลังทำการสอนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทุกคาบ

7. ทำการทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง
8. นำผลคะแนนที่ได้ก่อนและหลังการทดลองมาสรุปผลคะแนนและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป
9. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
10. สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนเกิดจากแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
3. เปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ dependent samples
4. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน จากแบบบันทึกการเรียนรู้ และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. วิเคราะห์สรุปประเด็นจากแบบสังเกตพฤติกรรม เสนอเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (means)
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test แบบ dependent samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้คือ

1. แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษทั้งก่อนและหลัง
2. แบบบันทึกการเรียนรู้
3. แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
Σd	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง
Σd^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลต่างของคะแนนการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t-test for dependent ผลปรากฏดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง

ความสามารถด้านการฟัง ภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}$	S.D.	$\sum d$	$\sum d^2$	t
ก่อนการทดลอง	20	18.5	3.82	211	1789	23.63
หลังการทดลอง	20	26.61	4.01			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 ปรากฏว่าผู้เรียนมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองคือ 18.50 และหลังการทดลองคือ 26.61 แสดงว่า การใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. แบบบันทึกการเรียนรู้

ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบบันทึกการเรียนรู้หลังเรียนทุกคาบ (ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก) โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง จากนั้นนำค่าระดับคะแนนที่ได้มาแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ของลิเคิร์ทสเกล และหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

ความคิดเห็นที่มีต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องที่ฟัง	3.18	0.44	ปานกลาง
2. เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจ	4.18	0.80	มาก
3. เนื้อหาไม่ยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า	4.30	0.61	มาก
4. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมในบทเรียน	4.16	0.66	มาก
5. กิจกรรมท้าทายความสามารถของข้าพเจ้า	4.18	0.75	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.04	0.35	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าความคิดเห็นต่อการใช้อิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก ยกเว้น ข้อ 1 ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องที่ฟัง ($\bar{X} = 3.18$, S.D.=0.44) นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

หลังการสอนแต่ละคาบ ผู้วิจัยสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการใช้อิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนและนำมาสรุปเป็นประเด็นดังนี้

3.1 ความเข้าใจคำศัพท์หรือเนื้อเรื่องที่ฟัง

ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ในคาบเรียนแรก บทเรียนจะดำเนินไปได้ช้า ผู้วิจัยต้องเปิดทวนซ้ำๆ หลายรอบ จากจำนวนสูงสุดคือ 5 ครั้งและลดลงเหลือ 2 ครั้งในคาบเรียนสุดท้าย ในระหว่างการฟังผู้วิจัยสังเกตว่า นอกจากจำนวนครั้งของการเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนที่ลดลงแล้ว ขั้นตอนการสอนและเทคนิคการประยุกต์ใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนก็มีผลต่อความเข้าใจคำศัพท์หรือเนื้อเรื่องที่ฟัง เช่น เทคนิคการดูภาพและฟังเสียง (Sound on/Vision on) ไปพร้อมกับการทำกิจกรรม ใบงาน การได้เห็นภาพช่วยให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินง่ายขึ้น ทำให้สามารถตอบคำถามจากใบงานได้เร็วขึ้น หรือการที่ครูใช้ภาพประกอบหรือสื่ออื่น ๆ เช่น realia เป็นตัวช่วยเป็นการเสริมพัฒนาการด้านการฟังของนักเรียน

3.2 การมีส่วนร่วมของนักเรียน

พฤติกรรมที่สังเกตเห็น คือเมื่อใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนในแต่ละคาบเรียน พบว่ามีส่วนช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยในคาบเรียนแรกนั้น นักเรียนตื่นตัว

กับสื่อการสอนแบบใหม่ แม้ว่าจะต้องเสียเวลาทำความเข้าใจกับผู้เรียน แต่สร้างความกระตือรือร้น และสร้างแรงจูงใจต่อบทเรียนได้ และในขณะเดียวกันกระตุ้นให้เกิดความสนใจว่า กิจกรรมถัดไปจะเป็นอย่างไร ส่วนในคาบเรียนต่อ ๆ ไปนั้น ระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนมีมากขึ้น โดยนักเรียนกล้าที่จะตอบคำถาม หรือซักถามมากขึ้น เวลาให้ทำกิจกรรมจะกระตือรือร้น กล้าแสดงออก

3.3 ความสนใจของนักเรียนต่อบทเรียน

พฤติกรรมของนักเรียนที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นระหว่างการสอน พบว่านักเรียนให้ความสนใจในสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียง สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นและมีพัฒนาการในการเข้าใจในสิ่งที่ฟังเป็นลำดับ เมื่อใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนในการสอนคาบแรกคือเรื่อง Transportation นั้น นักเรียนส่วนใหญ่จะเงียบ และนั่งฟังสำเนียงที่ได้ยิน เพราะไม่คุ้นชิน ทำให้ต้องเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทวนซ้ำ ๆ หลายครั้ง เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความมั่นใจให้กับนักเรียน ก่อนที่จะนำเข้าสู่กิจกรรมถัดไป และเมื่อใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนในคาบต่อ ๆ มา นักเรียนกล้าที่จะโต้ตอบมากขึ้นและใช้คำศัพท์ที่เรียนรู้ในการตอบคำถามและให้ความสนใจกระตือรือร้นและรู้สึกสนุกกับการร่วมทำกิจกรรม

ในด้านของการนำเทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนที่หลากหลายนั้นเช่น เทคนิคการสอนแบบเล่นไปหยุดไป (Play and pause) สลับกับการทำกิจกรรมเป็นระยะ ๆ ช่วยย้ำเนื้อหาบทเรียนได้เป็นอย่างดี ขณะที่เทคนิคการได้ยินแต่เสียง (Sound on/Vision off) กลายเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เพราะนักเรียนสนุกที่จะบรรยายภาพเอง เมื่อเปิดข้อความสนใจที่จะฟังบทเรียนจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนมีเพิ่มขึ้นเพื่อตรวจสอบคำตอบของตนเอง พฤติกรรมที่สังเกตเห็นจากการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนตั้งแต่ครั้งแรกคือนักเรียนจะนั่งฟัง ตั้งใจดูภาพ จากนั้นเมื่อครูเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทวนซ้ำ นักเรียนจะเริ่มเลียนเสียงที่ได้ยิน เมื่อครูตั้งคำถามก็จะพยายามเดาคำศัพท์หรือพยายามตอบคำถาม หรือถ้าเป็นเทคนิคการดูแต่ภาพไม่ฟังเสียง (Sound off/vision on) จะสนใจดูที่ภาพเคลื่อนไหวและคาดเดาคำศัพท์หรือเนื้อเรื่องที่ฟัง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน และหรือเป็นตัวอย่างเพื่อพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองขึ้นในอนาคต

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน มีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง จากนักเรียนที่มาเข้าเรียนโดยสมัคร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้
- 3.2 แบบทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ (ภาคผนวก ข)
- 3.3 แบบบันทึกการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข)
- 3.4 แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน (ภาคผนวก ข)

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 4 คาบ โดยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษก่อนการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น จำนวน 4 คาบเป็นเวลา 4 สัปดาห์
3. ใช้แบบบันทึกการเรียนรู้ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นหลังการสอนแต่ละคาบเรียน
4. ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน บันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่สังเกตเห็นระหว่างการสอน ด้วยสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน
5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองชุดเดิมมาให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองทำการทดสอบหลังการสอน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้า สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนมีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนมีความเห็นและพฤติกรรมเชิงบวกต่อการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนส่งผลให้มีพัฒนาการด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชุมชนด้อยโอกาส จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นผลจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนตาม 3 ขั้นตอน คือขั้นก่อนการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Pre-viewing stage) ขั้นการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (While-viewing stage) และขั้นหลังการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Post-viewing stage) ซึ่งกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมีความต่อเนื่องในการช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง ดังนี้

1.1 ขั้นก่อนการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Pre-viewing stage) เป็นการเตรียมผู้เรียนก่อนการชมสื่อ เพื่อให้นักเรียนได้รับข้อมูลพื้นฐานในเรื่องที่จะฟัง และนำประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาใช้ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์ หรือเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ของเรื่องที่จะฟัง การตั้งคำถามในขั้นก่อนการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนช่วยให้นักเรียนฟังอย่างมีจุดหมาย พฤติกรรมที่สังเกตเห็นคือ ในระหว่างการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน นักเรียนจะพยายามฟังเพื่อจับประเด็นหรือใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังในขั้นก่อนการชมทำให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมในขั้นการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนได้

1.2 ขั้นการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (While-viewing stage) กิจกรรมในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการดึงข้อมูลจากสิ่งที่ได้ฟัง จากการที่ผู้วิจัยได้เตรียมผู้เรียนโดยการกำหนดกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำทาย โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และประยุกต์ใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น เทคนิคการฟังเสียงแต่ไม่ดูภาพ (Sound on/Vision off) หรือเทคนิคการดูภาพโดยไม่ฟังเสียง (Sound off/Vision on) เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ในคาบเรียนแรก ผู้วิจัยต้องเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนเป็นจำนวนหลายรอบ แต่ในคาบเรียนต่อ ๆ มาเมื่อนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับสำเนียง และวิธีการสอน ทำให้จำนวนครั้งของการเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนจากสูงสุด 5 ครั้งลดลงเหลือเพียง 2 ครั้ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ไม่มากนัก เพราะฉะนั้นพัฒนาการด้านการฟังอาจยังไม่เด่นชัด แต่แนวโน้มจำนวนครั้งที่ลดลงก็ช่วยให้เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการจากการฝึกโดยใช้เทคนิควิธีทัศน์ประกอบการสอน นอกจากนี้พบว่านักเรียนได้แสดงถึงความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของบทเรียน ในบางกิจกรรมผู้เรียนขอให้ผู้วิจัยเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนหลายครั้งแสดงถึงความพยายามที่จะทำความเข้าใจงานให้ได้

ขึ้น พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนในแต่ละคาบการเรียนการสอนจะสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนที่ปรากฏในแบบบันทึกการเรียนรู้ว่าชอบกิจกรรมในบทเรียน เนื้อหาของบทเรียนน่าสนใจ และไม่ยากเกินความสามารถของตนเอง

1.3 ขั้นหลังการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Post-viewing stage) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการใช้ภาษาที่ได้เรียน จากแบบสังเกตพฤติกรรมผู้วิจัยพบว่า ในระยะแรกนักเรียนมีความเขินอายที่จะใช้ภาษา กังวลว่าจะออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน แต่เมื่อทำกิจกรรมแบบเดิมซ้ำ ๆ และนักเรียนเริ่มคุ้นชินกับสำเนียง จากการสังเกตที่จะพูด หรือใช้เวลาในการทำกิจกรรมหรือไปงานนานก็เปลี่ยนไป คือใช้เวลาลดลง มีความมั่นใจมากขึ้นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่นักเรียนระบุว่า ตนเองสามารถทำไปงานได้ และรู้สึกว่าการทำกิจกรรมหรือไปงานที่ให้นั้นท้าทายความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก

2. การใช้เทคนิควิธีทัศน์ประกอบการสอน

นอกจากขั้นตอนการเรียนการสอนดังกล่าวแล้ว ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการใช้วิธีทัศน์มาปรับใช้กับสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนในแต่ละบทเรียน เพื่อดึงให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสนใจในเรื่องที่จะฟัง ประกอบกับการตั้งคำถามก่อนการฟัง เพื่อให้นักเรียนฟังอย่างมีจุดหมาย รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนใช้ภาษาที่เรียน พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นและร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแต่ละเทคนิคมีส่วนช่วยพัฒนาด้านการฟังของนักเรียนดังนี้

2.1 เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/Vision on) จากการที่ผู้วิจัยให้นักเรียนดูแต่ภาพโดยไม่ฟังเสียง แล้วเดาคำศัพท์หรือเนื้อเรื่องที่ฟัง เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนดึงความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ และสามารถพัฒนาทักษะการคาดเดาของผู้เรียนได้ เช่น ขณะที่เรียนเรื่อง Transportation เมื่อเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนให้นักเรียนดูภาพก่อน และคาดเดาประโยคหรือคำที่จะได้ยิน จากนั้นจึงเปิดเสียงให้ฟังเพื่อตรวจสอบว่าประโยคที่ได้ยินเป็นประโยคเดียวกันหรือไม่ พฤติกรรมของนักเรียนคือกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออกมากขึ้น พยายามเดาจากภาพที่เห็นและใช้คำศัพท์หรือประโยคต่าง ๆ เดาส่งที่ปรากฏบนจอ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของโลเนอร์แกน (Lonergan. 1984: 73) ว่า เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร และสามารถพัฒนาทักษะการคาดเดาเหตุการณ์ของผู้เรียนได้

2.2 เทคนิคการฟังเสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/Vision off) ผู้วิจัยให้นักเรียนฟังแต่เสียงก่อนการดูภาพ โดยใช้การตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนฟังอย่างมีจุดหมาย เมื่อฟังแล้วให้บอกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมพบว่า นักเรียนพยายามออกเสียงคำที่ได้ยินหรือเดาเรื่อง เมื่อนักเรียนคนหนึ่งพูดขึ้น นักเรียนคนอื่นก็จะพูดเสริม ช่วยให้นักเรียนกล้าพูด กล้า

แสดงออกขึ้น ตามแนวคิดของแอลัน (Allan. 1985: 43) ที่ว่าการใช้เทคนิคการฟังเสียง โดยไม่ได้ดูภาพเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็น และบรรยายลักษณะของตัวละครหรือสถานการณ์จากเรื่องที่ฟัง

2.3 เทคนิคการเล่นไปหยุดไป (Play and pause) จากการที่ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนโดยหยุดเป็นระยะ ๆ พร้อมกับกิจกรรมแทรก เช่น การซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ทำใบงานจากนั้นให้ฟังซ้ำ และหยุดเป็นระยะ ๆ เพื่อเฉลยคำตอบ เพื่อให้นักเรียนตรวจสอบความเข้าใจในการฟังของตนเอง พบว่า นักเรียนตอบคำถามได้ดีขึ้น มีความมั่นใจกล้าพูดมากขึ้นได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่นักเรียนรู้สึกว่าการทำทนายความสามารถอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเรณู ดวงมณี (2546: 57) ที่ว่าการที่ผู้เรียนดูวิดีโอที่ละช่วงสั้น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเข้าใจและง่ายขึ้น ทั้งนี้ จากการสังเกตพบว่า เทคนิคการเล่นไปหยุดไป (Play and pause) เป็นเทคนิคที่ได้ผลที่สุด เพราะกิจกรรมหรือการทำใบงานไปพร้อม ๆ กับการฟังหรือดูสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนนั้น เป็นการย้ำสิ่งที่ฟังหรือดูในทันที เท่ากับเป็นการเสริมแรง (reinforce) ดังนั้นการเลือกเทคนิคประกอบการสอนกับกิจกรรมหรือทำใบงานให้เหมาะสม จะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาด้านทักษะการฟังของผู้เรียน

2.4 เทคนิคการดูภาพและฟังเสียงไปพร้อม ๆ กัน (Sound and Vision on) ผู้วิจัยเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทั้งภาพและเสียงไปพร้อม ๆ กันและทำกิจกรรมควบคู่กันไป เช่น การหาสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง การตรวจสอบรายละเอียด พบว่าทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังได้ง่ายและเร็วขึ้น สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาไม่ยากเกินไปสำหรับตนเอง และสามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของอันเดอร์วูด (Underwood. 1989: 96) และโลเนอร์แกน (Loneragan. 1984: 4) ที่ว่าวิดีโอเป็นสื่อที่นำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกัน โดยภาพที่ปรากฏบนจอจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์

3. ลักษณะของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ที่ประกอบด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียง นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสามารถเรียนและรับรู้ได้เร็วกว่าการใช้สื่อการสอนปกติ เช่น รูปภาพ ของเล่นเสมือนจริงเพียงอย่างเดียว จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรมพบว่า ในการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน นักเรียนให้ความสนใจ และพยายามคาดเดาว่าภาพที่จะปรากฏบนจอถัดไปควรจะเป็นรูปของวัตถุอะไร ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคาดเดาและขณะเดียวกันเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนไปด้วย ซึ่งการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 2 ส่วนในเวลาเดียวกัน คือการใช้ประสาทตาในการมองเห็นภาพ และประสาทหูในการได้ยิน

เสียง ย่อมดีกว่าการใช้ประสาทตาหรือหูเพียงอย่างเดียว ดังนั้นการที่นักเรียนได้ยินและมองเห็นภาพไปพร้อม ๆ กัน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้สูงขึ้น (El-Araby. 1974: 2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนทักษะการฟังที่เป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันไป ถ้านักเรียนได้ฟังเพียงอย่างเดียว จะเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในเนื้อหาได้ทั้งหมด แต่สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทำให้นักเรียนได้เห็นทั้งภาพและเสียงที่สัมพันธ์กันเป็นเรื่องราวต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น (วารินทร์. 2529: 3)

4. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมโดยเริ่มเรียงลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปหายาก เช่น คำศัพท์และฝึกโครงสร้างทางภาษาที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่ฟัง ก่อนที่จะฟังในลักษณะของบทสนทนา หรือเรื่องเล่าที่ไม่ยากหรือยาวจนเกินไป ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาที่เรียนรู้มาฝึกใช้ในกิจกรรมขั้นหลังการชมสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน และเมื่อนำมาใช้ร่วมกับสื่อที่ใช้เป็นประจำ เช่น ภาพ หรือสื่อเสมือนจริง (realia) ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ได้เร็วและชัดเจนมากขึ้น เป็นการเชื่อมโยงภาพที่เห็นจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนกับสิ่งที่เห็นในชีวิตประจำวัน พัฒนาการด้านการฟังที่สังเกตเห็นได้คือระยะเวลาการทำการกิจกรรมที่ลดลง ความสนใจที่จะตอบคำถามหรือทำการกิจกรรม ความถูกต้องของคำตอบซึ่งตรงกับความเห็นของนักเรียนในแบบบันทึกการเรียนรู้ว่า เนื้อหาของบทเรียนน่าสนใจและไม่ยาก เหมาะกับความสามารถอยู่ในระดับมาก

จากปัจจัยข้างต้น นับว่าส่งผลให้ผลการวิจัยการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนช่วยพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นไปตามสมมติฐานคือผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการฟังสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการสอนของวัลยา บริสุทธิพันธุ์ (2539), เรณู ดวงมณี (2546), และวันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548) ที่พบว่า หลังการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนกับนักเรียนระดับปฐมวัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนมาใช้เป็นสื่อประกอบในการพัฒนาทักษะภาษาด้านอื่น ๆ ด้วย
3. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการจำ (retention) คำศัพท์หรือเนื้อเรื่องในการใช้ทักษะการฟังระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน กับกลุ่มที่ไม่ใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือใช้สื่อในรูปแบบอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2551). ร่างผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2551. สืบค้นเมื่อ 12 พ.ค. 2553, จาก <http://sornor.org/main%20page/report-nt51.pdf>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กุลวดี วีระวานิช. (2541). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครู: การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐจิรา ทศน์แก้ว. (2549). การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนด้านการฟังและความสนใจต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระหว่างการสอนโดยใช้เกมประกอบการสอนกับการสอนตามปกติของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิโมโต, โยชิชิ. (2538). การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. แปลโดยวิภา อุดมจันทร์. . กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญหานันท์ รินน้ำว. (2545). การใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีวีดิทัศน์ประกอบเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพดี หินธารว. (2550). การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิค ลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู ดวงมณี. (2546). การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี. (2548). *การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลยา บริสุทธิพันธ์. (2539). *ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2533). *สไลด์ประกอบเสียง คู่มือการวางแผนการผลิตและการนำเสนอ*. กรุงเทพฯ: ธนาคารพิมพ์.
- วิญญูดี กลุจลา. (2549). *ผลของการใช้สไลด์ประกอบเสียงในการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์: ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). *วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). *วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฮาร์เมอร์, เจเรมี. (2546). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ*. แปลโดยเสาวภา ฉายะนุระกุล. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- Allan, M. (1985). *Teaching English with Video*. Harlow. England: Longman.
- Chia-chen, Lno. (2003). *Using DVD Film to Enhance College Freshmen's English. Listening Comprehension and Motivation*. Retrieved November 15, 2003, from www.Teens.nthu.edu.tw/excel/paper/Johanna.
- Davis, C. (1999). *Will the Use of Videos Designed for the Purpose of Teaching English Pronunciation Improve the Learners' Production of Discrete Sounds by At Least 80% over 12 Week Period?* ERIC Accession No. – ED 440219. Retrieved. February 12, 2004, from edrs@inet.ed.gov.
- El-Araby, S.A. (1974). *Audio-Visual Aids for Teaching English*. London: Longman.

- Finochiaro, M. (1989). *English as a Second/Foreign Language: From Theory to Practice*. 4th ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall Regents.
- Gaddes, M.; & Sturtridge, G. (1982). *Video in the Language Classroom*. London: Heinemann Educational Books.
- Harris, D. (1988). *Teaching English as a Second Language*. New Delhi: McGraw-Hill.
- Krashen, S.D.; & Tracy, D.T. (1995). *The Natural Approach Language Acquisition in the Classroom*. London: Prentice Hall Europe.
- Lonergan, J. (1984). *Video in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McGovern, J. (1983). "Types of Video Software: A User's Experience" in *Video Applications in English Language Teaching*. McGovern, J. (Ed.) pp. 57-67. Oxford: Pergamon.
- Paulson, C.B.; & Bruder. M.N. (1976). *Teaching English as Second Language: Technique and Procedures*. New York: Winthrop Publishers.
- Rice, A. (2001). "Techniques for Teaching with Video,": Pearson Education. Retrieved December 16, 2003. From <http://www.longman-elt.com/FamilyAlbum/techniqu.html>.
- Richards, J. C.; & Renandya, W.A. (2002). *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge University Press.
- Rost, M. (1991). *Listening in Action: Activities for Developing Listening in Language Teaching*. London: Prentice Hall International.
- Scarcella, R. C.; & L.R. Oxford. (1992). *The Tapestry of Language Learning*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Sheerin. S., Geddes; & Sturtridge (1982). *Exploiting Television Video with Particular Reference to Teaching ESP*. London : Heinemann Educational Books.
- Stempleski. S; & Tomalin, B. (1990). *Video in Action: Recipes for Using Video in Language Teaching*. London: Prentice Hall International.
- Underwood, M. (1993). *Teaching Listening*. New York: Longman.
- Valette, R. M.; & Disick, R. S. (1972). *Modern Language Performance Objectives and Individualization*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Viney, Daniel. (2004). *Technique for Teaching with Video* (From English Channel Teacher's Book). Retrieved February 5, 2004, from <http://www.Viney.uk.com/resources/vidtech.htm>.

Widdowson, H. G. (1981). *Teaching Language as Communication*. London: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการสอนเรื่อง Transportation

- จุดประสงค์ :**
1. นักเรียนสามารถฟังและบอกคำศัพท์ที่กำหนดได้ถูกต้อง
 2. นักเรียนสามารถเลือกคำศัพท์ให้สอดคล้องกับบริบทของประโยคได้ถูกต้อง

ระยะเวลา 1 คาบ (คาบละ 50 นาที)

เนื้อหา สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ประกอบการสอน มีดังนี้

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (หมวด Vehicle):

article a/an+(truck, van, car, taxi, train, bus, motorcycle, bicycle, helicopter, airplane)

.....sail on a ship, row a boat

Language pattern:

Father can drive.....

Father can take.....

Father can ride.....

Father can.....

Father cannot fly.....

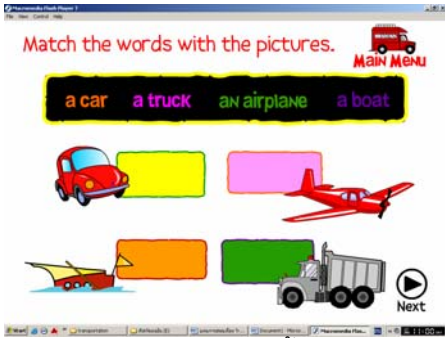
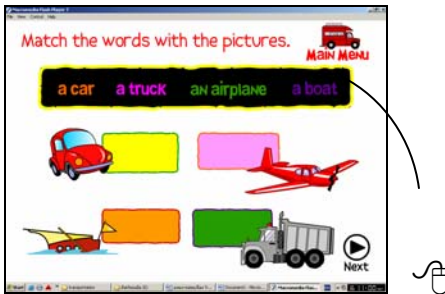
เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ :

sound off/vision on,
sound on/Vision on
Play and pause

เอกสารประกอบ

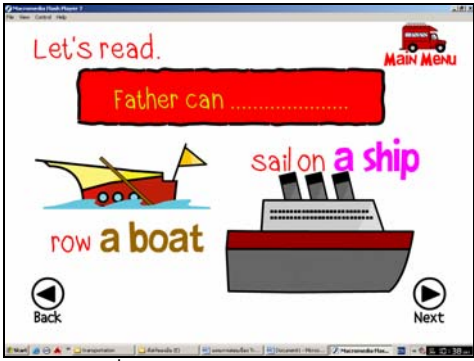
ใบงาน Let's read
ใบงาน Let's talk

อุปกรณ์การสอน อื่น ๆ เช่น รูปภาพของยานพาหนะ หรือของเล่น

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
หน่วย : Transportation ขั้นนำเข้าสู่ บทเรียน/ขั้น ก่อนการชม (Pre-viewing stage)	เพื่อให้ผู้เรียนรู้ ความหมายของ คำศัพท์	10	- ทดสอบความรู้เดิมของนักเรียนเรื่องยานพาหนะ โดยใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน เรื่อง Let's match (Vision on) ภาพจะปรากฏขึ้น ครูถามนักเรียนว่า "What do you see from this picture (screen)?" - ให้นักเรียนตอบและจากนั้นเปิดเสียง (Sound on) ให้นักเรียนตรวจคำตอบใช้เมาส์คลิกที่รูปภาพยานพาหนะทีละประเภท ให้นักเรียนดูภาพและฟัง จากนั้นอ่านออกเสียงตาม - ทำซ้ำขั้นตอนที่ 1-3 ซ้ำ สำหรับจอที่ 2-3 - ตรวจสอบความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค Vision on ให้นักเรียนบอกคำศัพท์ และเปิดเสียงเป็นการตรวจคำตอบ	สื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการ สอน เรื่อง Let's match เทคนิคการใช้ สื่อฯ Vision on- sound off Sound on- vision on

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
ขั้นระหว่างการชม (While-viewing stage)	เพื่อให้นักเรียนฝึกใช้คำศัพท์ในรูปประโยค	20	5. เปิด เสียงจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอน Let's read จะดังขึ้น ถามนักเรียนว่าประโยคที่นักเรียนได้ยินคืออะไร “What do you hear?” ประโยคที่นักเรียนจะได้ยินคือ Father can drive..... 6. เขียนประโยคที่นักเรียนพูดบนกระดาน เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Vision on/Sound on) ถามนักเรียนว่าเป็นประโยคเดียวกับที่นักเรียนได้ยินหรือไม่ (Is it the same?) 7. ทวนซ้ำขั้นตอนที่ 5-6 แต่ประโยคที่ต้องการจะเปลี่ยนไป (จอที่ 2) 8. คลิกที่รูปภาพคำศัพท์ เช่น a car เสียงจะดังขึ้น <u>Father can drive a car.</u> 9. คลิกไปที่คำศัพท์อื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฟังเสียง 10. คลิกหน้าจอที่ 2 (Vision off/Sound on) เปิดเสียงให้นักเรียนฟัง และถามนักเรียนว่า “What did you hear?” ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าได้ยินอะไร เขียนคำที่นักเรียนบอกบนกระดาน 11. เปิดเสียง (Sound on/Vision on) เปรียบเทียบกับประโยคที่นักเรียนได้ยิน ให้นักเรียนอ่านประโยคที่ปรากฏบนจอ จอที่ 2 : Father can take.....(a taxi/ a train/ a bus)	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอนเรื่อง Let's read เทคนิคการใช้สื่อฯ Vision off-sound on Vision on-sound on

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			12. เปิดเสียงสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน(จอที่ 3) (Sound on/Vision off) ให้นักเรียนฟังและบอกว่าประโยคที่ได้ยิน พูดถึงยานพาหนะอะไร (What kind of vehicles did you hear?) 13. ประโยคที่นักเรียนจะได้ยิน คือ จอที่ 3 : Father can ride.....(a motorcycle /a bicycle) 14. เปิดภาพ (Vision on) ให้นักเรียนดูภาพของสิ่งที่ได้ยิน ให้นักเรียนอ่านประโยคที่ปรากฏบนจอ (My father can ride.....) 15. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ให้นักเรียนดูภาพจอที่ 4 (Vision on) ชักถามว่านักเรียนว่าเห็นยานพาหนะอะไรบ้าง “What do you see on the picture (screen)?” 16. เปิดเสียงจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอน (sound on) คลิกที่รูปภาพ	

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			ยานพาหนะรูปใดรูปหนึ่ง ให้นักเรียนฟังเสียง จอที่ 4 : Father can(sail on a ship / row a boat) 17. เปิดเสียงสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการ สอนจอที่ 5 (Sound on) ให้นักเรียนช่วยกันบอก สิ่งที่ได้ยิน “What did you hear?” 18. เปิดภาพจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอน (Vision on) 19. คลิกซ้ำที่ภาพยานพาหนะ เสียงจะดังขึ้นให้ นักเรียนฝึกฟังการออกเสียง (sound on) จอที่ 5 : Father cannot fly.....(a helicopter/ an airplane) 20. ให้นักเรียนเลือกยานพาหนะของเล่น หรือภาพที่ ครูเตรียมมา ฝึกสร้างประโยคด้วยตนเอง 21. แจกใบงาน Let's read ให้นักเรียนฟัง และเลือก ภาพยานพาหนะให้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน	รูปภาพ ยานพาหนะ หรือของเล่น ใบงาน Let's read

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
ขั้นหลังการชม (Post-viewing stage)	เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจเนื้อเรื่อง (Listen comprehension)	15	22. เปิดเสียงจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอนเรื่อง Let's talk โดยใช้เทคนิค Sound on/Vision off ให้นักเรียนฟังบทสนทนา ตั้งแต่ต้นจนจบ พูดคุยกับนักเรียนว่าได้ยิน อะไรบ้าง 23. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน รอบที่สอง (Sound off/Vision on)ถามนักเรียน ว่า ได้ยินคำสำคัญอะไรบ้าง เช่น Hua Hin พูดคุยกับนักเรียนว่า ผู้สนทนาไป Hua Hin ทำไม และยังมีคำอะไรอีกบ้างที่นักเรียนได้ยิน เช่น uncle, visit 24. ให้นักเรียนลองผูกเรื่องจากคำสำคัญที่ได้ยิน 25. แจกใบงานเรื่อง Let's talk ให้นักเรียนฟังบท สนทนาซ้ำ และเลือกคำตอบถูก หรือ ผิด จาก เนื้อหาของบทสนทนาที่ได้ยิน 26. เปิดเสียงจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการสอน (Sound on/Vision on) ใ้ นักเรียนฟังซ้ำและตรวจคำตอบที่ถูกต้องพร้อม กัน 27. ให้นักเรียนอ่านบทสนทนาตามเสียงที่ได้ยิน พร้อมทั้งสอนสำนวน เช่น Have a nice holiday. 28. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Sound off/vision on) แบ่งนักเรียนเป็น A และ B สลับกันฝึกตามบทสนทนา	สื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการ สอนเรื่อง Let's talk เทคนิค Sound on/Vision off ใบงาน Let's talk

แผนการสอนเรื่อง Preposition

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้คำบุพบทในบริบทของประโยคได้ถูกต้อง

ระยะเวลา 1 คาบ (คาบละ 50 นาที)

เนื้อหาของผู้สอนที่เรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

คำศัพท์เกี่ยวกับ Preposition

in front of , between, next to, behind, on, under, near, in

เทคนิคการใช้สื่อที่เรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน : Sound on/Vision on, Sound on/Vision off

เอกสารประกอบ

ใบงาน Let's talk

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาทีก)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน/ขั้นก่อนการชม (Pre-viewing stage)	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคำบุพพท 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คำบุพพทในบริบทของประโยคได้ถูกต้อง	15	1. ครูเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Sound off/Vision on) เปิดจอภาพค้างไว้ ลองให้นักเรียนบอกคำศัพท์จากภาพที่เห็น 2. ครูอาจเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนทวนซ้ำอีกครั้ง ถ้าสังเกตเห็นว่านักเรียนยังไม่สามารถบอกคำศัพท์ได้	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : Let's study (จอที่ 1-4, 9-10 และ 13-14) เทคนิคการใช้สื่อฯ Sound off/Vision on Sound on-Vision on
ขั้นสอน (While-viewing stage)		15	3. ครูทบทวน Prepositions จากขั้น Pre-viewing และนำเสนอคำศัพท์ใหม่ โดยใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ที่นักเรียนรู้จัก เช่น ลูกบอล (Where's the ball?) แล้วส่งต่อให้นักเรียนตอบคำถาม It's under the table. แล้วให้นักเรียนตั้งคำถามกับเพื่อน ส่งต่อคำถามและคำตอบ จนครูแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจความหมายของคำบุพพทดังกล่าว 4. โดยเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (Sound on/Vision off) ให้นักเรียนฟังเสียงจากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน 5. ให้นักเรียนฟัง Let's chant และแสดงท่าตามประโยคที่ได้ยิน Where is the pen? It's <u>in</u> the book.	อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้บรรทัด แก้ว หนังสือ เป็นต้น สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : หัวข้อย่อยเรื่อง Let's chant

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			Where is the book? It's <u>on</u> the desk. Where is the desk? It's <u>near</u> the teacher. Where is the teacher? She's <u>in front of</u> the class.	
ขั้นหลังการชม (Post-viewing)		20	6. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Sound on/Vision off) ให้นักเรียนฟังบทสนทนาระหว่าง Bob และ Jane ให้นักเรียนบอกคำสำคัญที่ได้ยินจากบทสนทนาข้างล่างนี้ Bob: Jane, do you see my bag? I cannot find my bag. Jane: Where did you put your bag? Bob: I put it <u>on</u> the desk. Jane: Which desk? Bob: The desk that is <u>in front</u> of the class. Jane: Oh, I see. I think Mr.David put your bag <u>behind</u> the shelf. Bob: Where is the shelf? Jane: It is <u>next to</u> the desk. Bob: Thank you very much. Jane: You're welcome. 7. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนซ้ำ (sound on/Vision off) และแจกใบงาน Let's talk ให้นักเรียนฟังและเลือกคำตอบ 8. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนซ้ำ (Sound on/vision on) และตรวจคำตอบ	สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : หัวข้อย่อยเรื่อง Let's talk ใบงาน Let's talk เทคนิคการใช้สื่อฯ (Sound on/Vision on)

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			9. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ซ้ำ และปิดเสียงเฉพาะส่วนที่เป็นคำ Preposition ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างด้วยตนเอง (Fill in the gap) 10. ให้นักเรียนเลือก Preposition หนึ่งคำ แล้วคิด ประโยคเอง แล้วบอกให้เพื่อนในห้องแสดงท่า ประกอบ	

แผนการสอนเรื่อง Places

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถฟังและบอกชื่อสถานที่และตำแหน่งได้ถูกต้อง

ระยะเวลา : 1 คาบ (50 นาที)

เนื้อหาของสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีรายละเอียดดังนี้

คำศัพท์หมวด Places

airport, restaurant, park, house, hotel, bank, post office, hospital, fire station, police station

(จอที่ 1-10 ยกเว้นจอที่ 3)

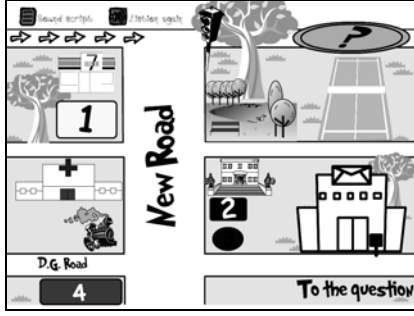
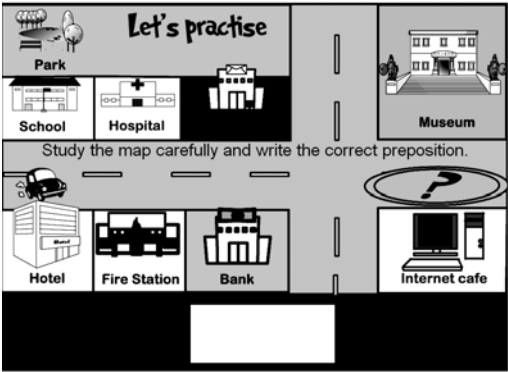
เทคนิคการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน : Sound on/Vision on,
Sound on/Vision off
Play and pause

เอกสารประกอบ ใบงาน Places
 ใบงาน Let's find out
 ใบงาน Let's practice

อุปกรณ์การสอนอื่น ๆ เช่น รูปภาพสถานที่

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
หน่วย : Places ขั้นนำเข้าสู่ บทเรียน/ขั้น ก่อนการชม (Pre-viewing stage)	1. เพื่อให้ผู้ เรียนรู้ ความหมาย ของคำศัพท์ 2. เพื่อให้ นักเรียน สามารถฟัง และบอกชื่อ สถานที่และ ตำแหน่งได้ ถูกต้อง	10	1. แจกใบงาน Places ให้นักเรียนเพื่อทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ ครูบอก คำศัพท์ทีละคำ แล้วให้นักเรียนเขียนหมายเลข หน้ารูปตามคำศัพท์ที่ได้ยิน เช่น Teacher: Number 1, a hospital Students: (write) #1 (in front of a picture of hospital) Teacher: Number 2, a school Students: (write) #2 2. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ให้นักเรียนฟังเสียงซ้ำอีกครั้ง (sound on/vision on) เพื่อให้นักเรียนได้ฟังสำเนียงที่ถูกต้องและ ตรวจสอบคำตอบอีกครั้ง	ภาพประกอบ เกี่ยวกับ สถานที่ต่าง ๆ ใบงาน Places สื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการ สอนเรื่อง Let's study (จอที่ 1-10 ยกเว้นจอที่ 3) เทคนิคการใช้ สื่อฯ (Sound on/Vision on)
ขั้นระหว่างการ ชม (While- viewing stage)		25	3. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน ครั้งที่ 1 (Sound on/Vision off) ให้นักเรียนฟังบท สนทนาตั้งแต่ต้นจนจบ พูดคุยกับนักเรียนว่าได้ ยินอะไรบ้างจากเรื่องนั้น มีคำสำคัญ (key words) ที่สำคัญอะไรบ้าง	สื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบการ สอน (Let's find out)

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			<u>Script for Listening comprehension</u> Yesterday Mike wanted to go to <u>Dad's office</u>. He turned right to New Road. On his right, he drove past Seven-Eleven. He saw a <u>bank</u> next to it. There was a big <u>park</u> opposite the <u>bank</u>, and behind this park there was a tennis court. Then he drove past the crossroad. On the corner of the road, there were three buildings on his left. The first building was the museum and there was a <u>hotel</u> between the museum and the internet café. Then he turned left to D.G. Road. His Dad's office was on the corner of the road. 4. เมื่อนักเรียนบอกคำสำคัญ ครูจะเปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนและหยุดเล่นเป็นระยะ ๆ เพื่อสนทนากับนักเรียน โดยครูจะใช้ภาพประกอบ และสนทนาว่าสถานที่นั้นใช้ประโยชน์อะไร 5. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนซ้ำครั้งที่ 2 (Play and pause) มีคำที่เกี่ยวกับสถานที่อะไรบ้างที่นักเรียนได้ยิน เช่น bank, hotel, park etc. เน้นเฉพาะคำศัพท์ที่ต้องการ 6. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าใจความสำคัญของเรื่องตามที่ได้ยิน 7. แจกใบงานเรื่อง Let's find out ให้นักเรียนดูแผนที่จากสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนที่ครูเปิด (sound on/vision on) ฟังเรื่องทั้งหมดอีกครั้งและเลือกคำตอบที่ถูกต้อง	สื่อฯ (Sound on/Vision off) ภาพประกอบสถานที่ตามเรื่องที่ได้ยิน เทคนิคการใช้สื่อฯ Play and pause, Sound off/Vision on ใบงาน Let's find out

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			ตัวอย่างภาพที่จะปรากฏบนจอ 8. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนอีกครั้ง (sound on/vision on) ให้นักเรียนอ่านตามและตรวจคำตอบด้วยตนเอง	
ขั้นหลังการชม (Post-viewing stage)		15	9. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน (Let's practice) (Sound on/Vision off) ให้นักเรียนฟังพูดคุยกับนักเรียนว่าได้ยินอะไรบ้าง จากเรื่องที่ได้ยินกล่าวถึงสถานที่ใดบ้าง กรุณาภาพของสถานที่ดังกล่าวติดบนกระดาน 10. แจกใบงานเรื่อง Let's practice ให้นักเรียน เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนให้ฟังซ้ำ (Sound on-Play and Pause) และเลือกคำตอบถูกหรือผิด จากประโยคที่ได้ยิน 11. เปิดสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอนซ้ำอีกครั้ง ให้นักเรียนดูแผนที่ และฟังประโยคอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบคำตอบ	เทคนิคการใช้ สื่อฯ (Sound on/Vision off) เทคนิคการใช้ สื่อบทเรียนฯ Sound- Play and pause ใบงาน Let's practice

ขั้นตอน/เนื้อหา	จุดประสงค์	เวลา (นาที)	กิจกรรมผู้เรียน	สื่อ/อุปกรณ์
			12. ให้นักเรียนเลือกสถานที่จากคำศัพท์ที่เรียน แต่ละคนกำหนดที่ตั้งของสถานที่ของตนเอง จากนั้นจับคู่กับเพื่อน บอกที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ ให้เพื่อนวาดตามคำบอก 13. ให้นักเรียนเปรียบเทียบแผนที่ที่ตัวเองวาด กับของเพื่อนคู่หู	กระดาษ A4 สำหรับ นักเรียนคนละ สองแผ่น

ภาคผนวก ข

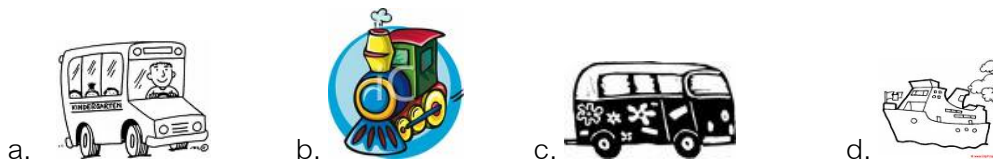
แบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
แบบบันทึกการเรียนรู้
แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test เพื่อวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

Name _____ No _____ Class _____

Part 1: ฟังบทสนทนาต่อไปนี้ และเลือกว่าผู้สนทนาเดินทางด้วยยานพาหนะชนิดใด

1. คำตอบที่ถูกต้องคือ

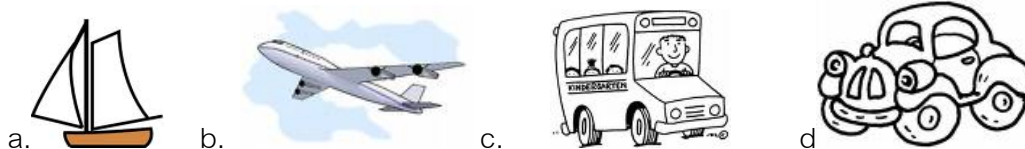
2. คำตอบที่ถูกต้องคือ

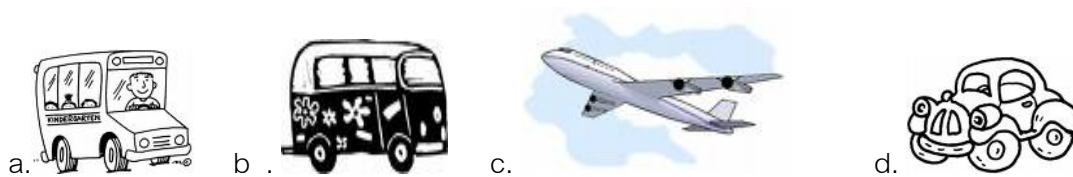
3. คำตอบที่ถูกต้องคือ

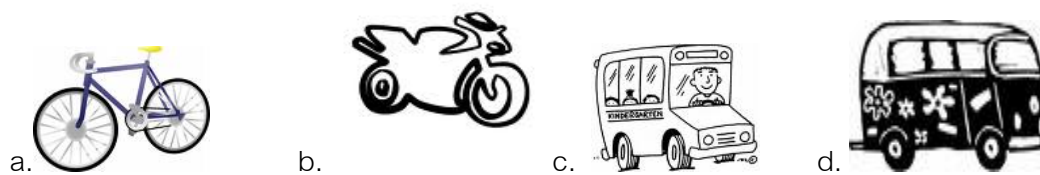
4. คำตอบที่ถูกต้องคือ

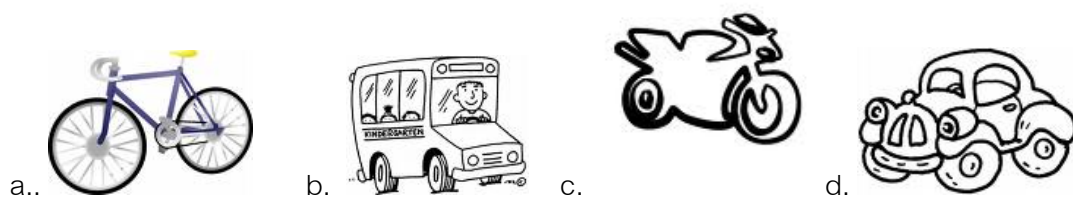
5. คำตอบที่ถูกต้องคือ

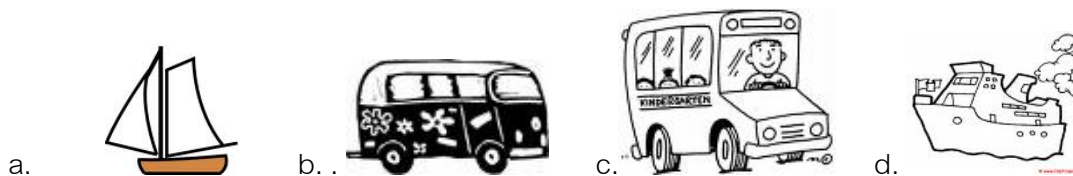
6. คำตอบที่ถูกต้องคือ

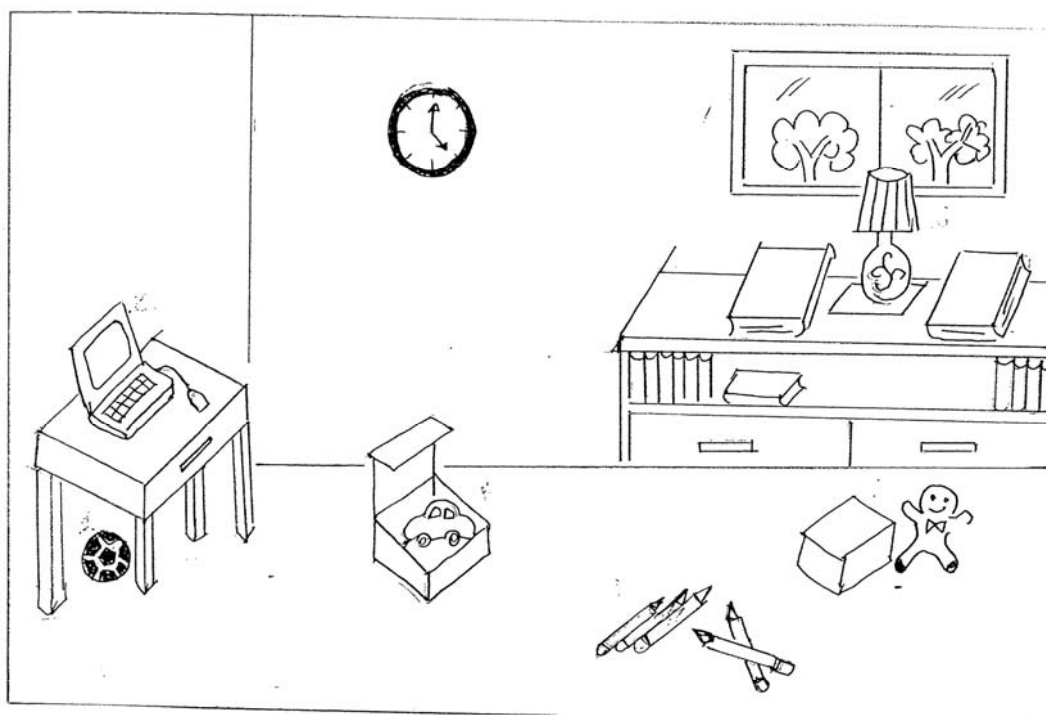
7. คำตอบที่ถูกต้องคือ

8. คำตอบที่ถูกต้องคือ

Part 2: ดูภาพประกอบข้างล่างนี้ และเลือกคำตอบ ถูก (True) หรือ ผิด (False) จากประโยคที่ได้ยิน

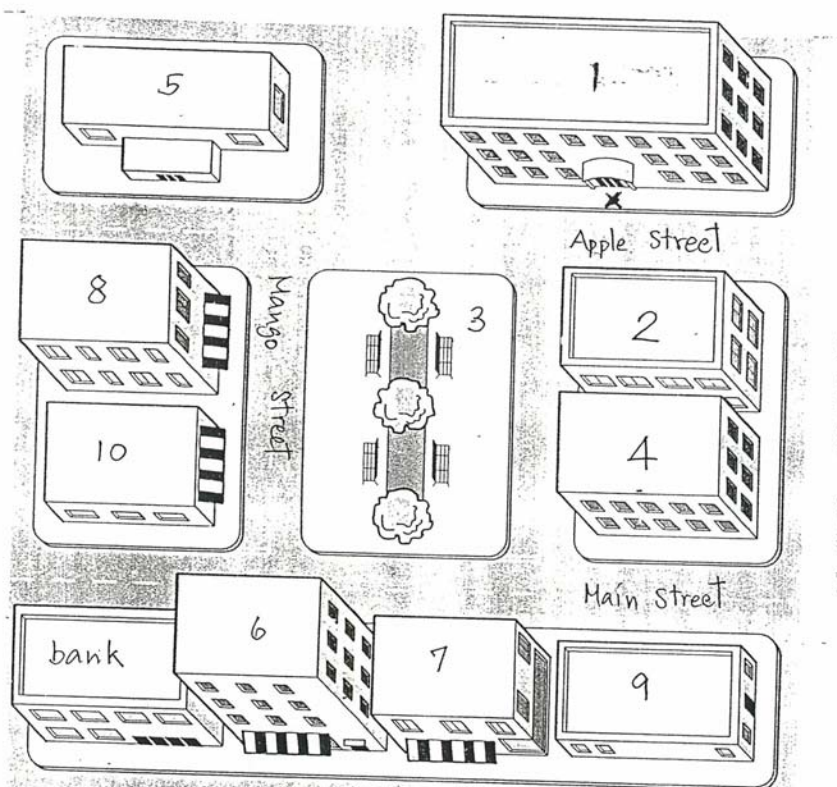

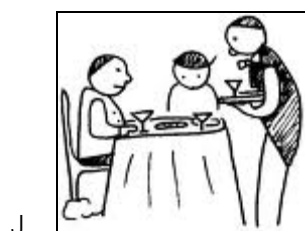
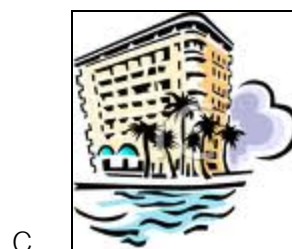
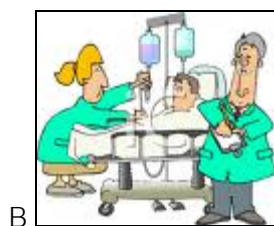
1. True	False
2. True	False
3. True	False
4. True	False
5. True	False
6. True	False
7. True	False
8. True	False
9. True	False
10. True	False
11. True	False
12. True	False

แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test เพื่อวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

Name _____ No _____ Class _____

Part 3: ฟังเรื่องต่อไปนี้ และจับคู่สถานที่ให้ตรงกับหมายเลขจากประโยคที่ได้ยิน

แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test เพื่อวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

Name _____ No _____ Class _____

Part 4: ฟังบทสนทนาต่อไปนี้ และเลือกสถานที่ที่ผู้สนทนาควรจะไป

1. =

2. =

3. =

4. =

5. =

6. =

7. =

8. =

9. =

10. =

A

b

C

d

E

f

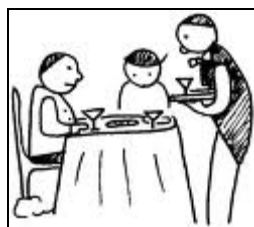
G

h

I

j

Script พร้อมคำเฉลยสำหรับแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลัง

Script for Part 1

Part 1: ฟังบทสนทนาต่อไปนี้ และเลือกยานพาหนะที่ผู้สนทนากล่าวถึง
บทสนทนายระหว่าง A และ B

A: How do you go to (Place)?

B: I go to (Place) by.....

1. Chiangmai-bus
2. Bangkok-car
3. Pattaya-van
4. Phuket-boat
5. England-plane
6. Supermarket-motorcycle
7. School-bicycle
8. Singapore-ship

Script for Part 2

Script สำหรับ Part 2

This is Tom's room. You can see the ball is under the table. The computer is on the table.

Some pencils are on the floor. A toy car is in the box. There is a box next to the doll. The lamp is on the book shelf between two books. You can see a window above the book shelf and some trees outside the windows.

คำสั่ง ดูภาพประกอบข้างล่างนี้ และเลือกคำตอบ (ถูก) หรือ (ผิด) จากประโยคที่ได้ยิน
ประโยคที่นักเรียนจะได้ยิน

1. There is a computer on the table.
2. There is a clock on the wall.
3. Some pens are on the floor.
4. The toy car is under the box.
5. The ball is in the box.
6. The lamp is on the book.
7. There is a doll between the lamp and the book
8. There is a box next to a doll.

9. I can see a tree outside the window.
10. The box is under the table.
11. I can see a window above the book shelf.
12. A box is in front of the table.

Script for Part 3

Part 3: ดูแผนที่ประกอบข้างล่างนี้ และจับคู่หมายเลขกับสถานที่ให้ถูกต้องกับประโยคที่ได้ยิน

Script:

1. I'm standing in front of the hotel on Apple Street.
2. My school is on Apple Street, opposite the hotel.
3. There is a big park opposite my school.
4. The post office is next to my school.
5. The hospital is on Apple Street opposite the hotel.
6. And 7 You can see my house is between the bank and the supermarket.
8. The train station is on Mango Street, opposite the park.
9. The police station is on Main Street, next to the supermarket.
10. The restaurant is next to the train station.

คำเฉลย Part 3

1 = Hotel	2 = School	3 = Park	4 = Post office
5 = Hospital	6 = House	7 = Supermarket	8 = Train station
9 = Police station	10 = Restaurant		

Script for Part 4 (What should I go?)

คำสั่ง: ฟังบทสนทนาต่อไปนี้ และเลือกสถานที่ที่ผู้สนทนากล่าวถึง

1. Tom: My hand hurts.
B: Tom, you should go to see a doctor.
What place should Tom go?
2. A: Where are you going, Som?
Som: I want to send a letter and buy some stamps.
What place should Som go?

3. A: It's lunch time. I'm hungry.
B: I'm hungry too. .
What place should they go?
4. A: There's a party at my house.
B: Do you want me to buy something for you?
A: Thank you, Jim. Please buy some Coke for me.
Where should Jim go for shopping?
5. A: What does your father do?.
B: He is a policeman.
What place does B's father work?
6. A: Let's have a picnic.
B: Good idea! We should go to Nhong Jong Kham.
What place should they go?
7. A: What does your mother teach?
B: She teaches English for small children.
What place should A's mother work?
8. A: Is there any ATM nearby?
B: No, there's not.
What place should A want to go?
9. A: Jun, how does your mother go to Chiangmai?
B: She will take a train to Bangkok.
What place can Jun's mother take a train?
10. A: It takes 10 hours from Bangkok to Mae Hong sorn.
B: I think you should take an airplane.
What place can A take an airplane?

แบบบันทึกการเรียนรู้

ชื่อนักเรียน _____

บทเรียนเรื่อง _____

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งซึ่งตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

หัวข้อการประเมิน :	ระดับความคิดเห็น				
	5= มากที่สุด	4= มาก	3= ปานกลาง	2= น้อย	1= น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องที่ฟัง					
2. เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจ					
3. บทเรียนไม่ยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า					
4. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมในบทเรียน					
5. กิจกรรมท้าทายความสามารถของข้าพเจ้า					

แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

ชื่อครูผู้บันทึก _____ วันที่บันทึก _____

เรื่องที่เรียน _____

คำอธิบาย แบบสังเกตพฤติกรรมนี้สำหรับครูผู้สอนใช้บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อการใช้อัลบั้มเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

1. นักเรียนสามารถเข้าใจคำศัพท์หรือเนื้อเรื่องที่ฟังได้

บรรยากาศในห้องเรียนเมื่อใช้อัลบั้มเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน

- 1.1 การมีส่วนร่วมของนักเรียน

ความสนใจของนักเรียนต่อบทเรียน

- 1.1.1 Pre-viewing

While-viewing

Post-viewing

2. อื่น ๆ

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์เนลิยวศรี พิบูลชล
 สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
2. ดร. วัลลภา ไทยจินดา
 สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
3. ดร. อัญชลี จันทร์เสม
 สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
4. ดร. พณิตา กุลสิริสวัสดิ์
 สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
5. อาจารย์เดียนใจ เฉลิมกิจ
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

ภาคผนวก ง

ค่าคะแนนความคิดเห็นของแบบบันทึกการเรียนรู้

**ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน
ทั้งสามแผนการจัดการเรียนรู้**

ความคิดเห็นที่มีต่อสื่อบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ประกอบการสอน	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	ค่าระดับเฉลี่ย รวม
1. ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องที่ฟัง	3.17	3.13	3.25	3.18
2. เนื้อหาบทเรียนน่าสนใจ	4.15	4.12	4.08	4.18
3. เนื้อหาของบทเรียนเหมาะกับ ความสามารถของข้าพเจ้า	4.18	4.29	4.12	4.30
4. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมในบทเรียน	3.65	3.73	4.18	4.16
5. กิจกรรมท้าทายความสามารถของ ข้าพเจ้า	3.27	4.33	4.15	3.18
คะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อ	3.98	4.01	4.06	4.05
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.77	0.79	0.80	0.82

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	ภัสสรา ภูรินันท์กุล
วันเดือนปีเกิด	11 กันยายน 2505
สถานที่เกิด	ธนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	325/47 ถนนลูกหลวง แขวงคลองมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	วิทยากรอาวุโส ประจำหน่วยฝึกอบรม โครงการ Intel ® Teach Thailand
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท ดีเอสไฟเวอร์ส กรุ๊ป จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ. ศ. 2522	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนสตรีวิทยา
พ. ศ. 2523	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พ. ศ. 2527	รัฐศาสตรบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2537	ประกาศนียบัตรด้านการแปล จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
พ. ศ. 2553	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร